Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ



Газета Верховної Ради України №36 (786) ♦ Четвер, 24 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна



ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КРИЗИ НЕМАЄ.

Є КРИЗА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СФЕРИ

Сьогодні 40—50 відсотків енергоблоків теплових станцій України не працюють. Причина? Немає палива. На Ладижинській ДРЕС із 6 блоків працюють тільки два. На Бурштинській із 12 — п'ять. На Трипільській — половина енергоблоків. А теплові станції виробляють 62,1 відсотка електроенергії. АЕС — 33 відсотки. Становище на атомних наближається до становища на теплових... Знову ж таки — проблеми з паливом. Тільки вже не вугілля та мазуту, а дещо іншого.

Енергетична галузь держави неплатоспроможна. Енергетикам нічим заплатити за паливо для своїх станцій. Як сказав директор Трипільської ДРЕС М.Красноштан, держава поставила енергетиків в умови первісного комунізму: всі споживають енергію, а ніхто не платить. Споживачі заборгували за відпущену електроенергію 5,3 трильйона карбованців. Були б вони на рахунках станцій, можна було б купити мазут, вугілля...

Додав масла у вогонь і уряд, який з 5 січня у 6 разів підвищив ціни на вугілля. А потім, схаменувшись, тільки через двадцять днів підвищив ціни і на електроенергію, але у 1,5 раза. За двадцять днів заборгованість енергетиків виросла до 7 трильйонів карбованців. Повна фінансова розбалансованість.

До речі, ми майже повністю втратили енергетичний ринок Європи. Нашу електроенергію споживає тільки Болгарія. Решту країн не задовольняє нестабільна частота. Отже, міф про великі валютні надходження за електроенергію також лопнув.

На знімках: щодня у кабінеті директора Трипільської ДРЕС скликається планірка з порядком денним «Де взяти кошти, де взяти мазут?»; колись ці цистерни були повними, сьогодні — порожні; на пульті управління станції.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

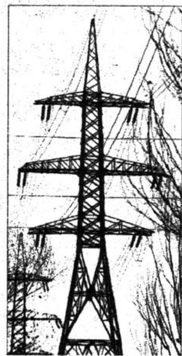
(Продовження теми енергозабезпечення на 6-й стор.).

Абзац з листа

За свідченнями геологів, Україна має достатні запаси нафти, газу. То чи не доцільно прискорити їх пошуки і розробки? Тим більше, що в нас є обладнання для свердловин і недобудоване судно для пошукових робіт на морі. Спеціалістів для цих робіт у нас чимало. Ніж їздити на вахтові роботи до Тюмені, ліпше трудилися б в Україні.

П.КОВАЛЬЧУК.

Луцьк.



Продиктовано в номер

Зброя — це ганьба

Партія зелених України розповсюдила заяву, в якій підтримує рішення Президента і Верховної Ради України щодо повної відмови від ядерної зброї.

ПЗУ вважає, що спирання на ядерний «кийок» могло дати Україні хіба що ізоляцію світового співтовариства, а володіння ядерною зброєю сьогодні не доблесть, а ганьба.

Оскільки в ПЗУ переконані, що високе звання громадського діяча несумісне з мілітаристською психологією, зелені також вимагають усунути з посади міністра охорони навколишнього природного середовища Юрія Костенка, який виступав проти ядерного роззброєння в Україні.

Заяву ПЗУ підтримали в українській асоціації «Зелений світ», де занепокоєні можливими екологічними наслідками через недбале поводження військових з технікою. Приклади таких випадків було наведено на прес-конференції асоціації.

Міняємо пшеницю на газ

Туркменистан припинив поставки газу в Україну, мотивуючи це тим, що вона заборгувала 700 мільйонів доларів. Проте, як заявив віце-прем'єр-міністр Валентин Ландик, Україна має намір розрахуватися за природний газ 60 тисячами тонн пшениці. В той же час «Укргазпром» стверджує, що внутрішні споживачі заборгували компанії 277 мільйонів доларів, які мали йти на покриття боргу.

Уряд обіцяє новий валютний курс

За результатами засідання Кабінету міністрів, завданням якого було знайти шляхи подолання платіжної кризи, відбулася прес-конференція. На думку спостерігачів, досить представницький склад її учасників (два віце-прем'єри — В.Євтухов і В.Ландик, міністри: економіки — Р.Шпек, фінансів — Г.П'ятаченко, сільського господарства — Ю.Карасик, голова НБУ В.Ющенко та голова Держвуглепрому М.Сургай) скоріше за все свідчить про намагання напередодні розгляду цього питання на сесії Верховної Ради надати Кабінетові міністрів позитивного іміджу. Щодо конкретних рішень, то на засіданні прийнято три постанови: про валютне регулювання, про введення в обіг векселів та про перегляд системи оподаткування, — які, за словами членів уряду створюють ту нормативну базу, що дасть змогу вивести із кризи кредитно-фінансову систему. Зокрема, передбачається, що валютний курс встановлюватиметься віднині щотижня, підприємствам дозволяється продавати п'ятдесят відсотків валютної виручки на валютних аукціонах за вільними цінами. Щодо вексельного обігу, то, за словами В.Ющенка, не обійдеться без банкрутства тих підприємств, котрі, купивши продукцію, не зможуть заплатити. Нова система оподаткування передбачає перехід у 1995 році на податок з прибутку.

За великим ярмарком — малий

У Полтаві відкрився малий Сорочинський ярмарок, який має стати своєрідним продовженням відомого Сорочинського ярмарку, що за давньої традиції відбувається наприкінці літа. У давнину в Полтаві ярмаркували аж п'ять разів. Були ярмарки Василівський (на початку січня), Похвальний (у березні), Святодухівський (у травні), Здвиженський (у вересні) та Пилипівський (у листопаді). Нинішній зимовий ярмарок стане певніше виставкою, де підприємства будь-якої форми власності зможуть продемонструвати зразки своєї продукції, замовити товари, укласти угоди.

Чемоданний настрій

поселився в душах багатьох представників нинішнього призову Чернівецької облдержадміністрації. Тут оголошено про значне скорочення апарату. 104-м чиновникам доведеться поміняти насиджені місця. Загалом за порогом облдержадміністрації має опинитися чверть працюючого нині контингенту.

...А комусь пече двомовність

Сесія Донецької облради, яка розпочала роботу 22 лютого, крім питань про надзвичайний стан в економіці і обласний бюджет на нинішній рік, має намір розглянути доцільність призначення плебісциту серед населення з таких питань:

Чи згодні ви, щоб Конституція України і Закон про мови закріпили функціонування російської мови як державної поряд з державною українською?

Чи згодні ви, щоб на території Донеччини мовою діловодства , освіти та науки була російська мова, як і українська?

Ви за конституційне закріплення федерального земельного устрою України, статуту СНД і повноправну участь в економічному союзі?

Фінансування витрат на проведення цього місцевого консультативного референдуму, який планується провести 27 березня, передбачається за рахунок 4,5 мільярда карбованців обласного бюджету.

Вимагають відставки Б.Єльцина

Конференція представників трудових колективів Кузбасу висловила недовіру Президентові РФ як гаранту прав і свобод російських громадян, а російські вугільники висунули вимогу про його відставку. Про це говориться у заяві, з якою виступила президія російського комітету Незалежної профспілки працівників вугільної промисловості.

Відсутність урядової програми реконструкції вугільної галузі, підтримка збиткових шахт, заборгованість за продукцію спричинили неплатоспроможність підприємств і згортання соціальних програм, зазначається в документі. Висунувши жорсткі вимоги щодо якнайскорішого розв'язання кризи, шахтарі попередили уряд РФ: у разі невиконання цих вимог з 1 березня цього року вони проведуть попереджувальний дводобовий страйк.

«Червона рута-93» в поході

Відомо, що цей фестиваль української естрадної пісні став уже традиційним. Його щорічні переможці не тільки здобувають імена і реноме кращих, а й стають щирими пропагандистами нашої молодіжної музики, українського слова. Невдовзі знову розпочнеться велике барвисте турне переможців «Червоної рути-93» у містах Східної та Південної України. Виступи співаків мають привернути увагу молодіжної аудиторії до сучасної культури, залучити нових талановитих виконавців, композиторів та поетів до створення високих зразків естрадної пісні, а відтак і до участі у наступному фестивалі, проведення якого планується цього літа в Криму.

Гастролі лауреатів минулорічного свята пісні розпочнуться 25 лютого і триватимуть по 28 березня.

Парламентська хроніка

На фінішній прямій завжди бракує часу

Денне і вечірнє засідання 22 лютого

Після гарячих дебатів щодо порядку денного, підбадьорені зауваженням Голови Верховної Ради про те, що він не погоджується з твердженням, що парламентарії працюють останній тиждень, народні депутати активно розглянули зміни до законів про приватизацію державного житлового фонду, а також про приватизацію майна державних підприємств.

На думку більшості парламентаріїв, потребу внесення низки поправок до цих документів засвідчило практичне їх застосування. Окрім того, доповідачі і промовці наголошували, що це спростить і пришвидшить приватизаційні процеси в Україні, а тим самим стане ще одним імпульсом для ринкових перетворень. Згодом депутати прийняли відповідні постанови щодо обговорюваних питань. Міністр у справах будівництва і архітектури Юрій Сербін доповідав про заходи щодо залучення коштів на житлове будівництво та створення ринку житла. За його словами, у 1993 році в нашій державі введено в експлуатацію на 13 відсотків житла менше, бо будівельники працювали погано через брак коштів. У чергах на одержання житла в Україні 2,6 мільйона родин. За державним та місцевим фінансуванням недобудовано 3,5 мільйона квадратних метрів житла. Тому Ю.Сербін висловився за прийняття постанови, яка дозволяла б містам Києву і Севастополю та обласним Радам надавати права нижчестоящим Радам продавати до 20 відсотків житла, щоб завершити будівництво, яке не здійснюється через брак коштів. Пропонувалося також, коли місцева Рада не має змоги займатися цим, то щоб дозвіл на продаж надавався будівельникам. Ситуація з житлом в Україні, за словами міністра, погіршується, і тому запропонований документ необхідно прийняти, хоча житлову політику визначатиме вже наступний парламент. Після декількох зауважень народні депутати прийняли відповідну постанову.

На вечірньому засіданні парламентарії розглянули законопроект про вибори депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах і обласних Рад. З цього питання доповідав секретар парламентської Комісії з питань діяльності Рад Сергій Макаренко. Він зокрема зазначив, що запропонований документ має деякі особливості. Наприклад, кандидатом у депутати може бути зареєстрований громадянин України віком від 18 років, який постійно проживає або працює на території відповідної Ради, але кандидатом на посаду голови обласної, Київської, Севастопольської міських Рад — громадянин України, якому виповнилося не менш як 30 років. Відповідно на посаді голови всіх інших рівнів Рад може бути людина віком не менше 25 років. Згідно із запропонованим проектом для голів Рад не передбачено обмеження щодо їх проживання або роботи на території відповідної Ради, але при реєстрації в заяві про згоду балотуватися кандидат вказує, що в разі обрання його головою Ради він згоден на постійне проживання у населеному пункті, який є центром відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Саме такий підхід, на думку доповідача, розширює можливості обрання головами Рад авторитетних і компетентних фахівців. З урахуванням того, що у багатьох районах, а тим більш у селах нині відсутні партійні структури, право брати участь у висуванні кандидатів, формуванні виборчих комісій поряд з партіями надається громадським організаціям.

С.Макаренко також зазначив, що на проведення виборчої кампанії з державного бюджету треба виділити 4,5 трильйона карбованців. Цей закон, на думку доповідача, треба приймати терміново, щоб органи, які забезпечують вибори, могли вже працювати. А депутат Свідерський вважає, що такий закон треба було приймати ще рік тому. Після обговорення і висловлених парламентаріями зауважень запропонований проект прийнято у першому читанні. Окремі спірні питання буде винесено на друге читання, а до того часу народні депутати свої пропозиції мають здати у відповідну комісію. Депутати також обговорили законопроект про вибори Президента України. Ще до розгляду цього питання у кулуарах і залі засідань у всіх на устах була інформація про те, що Президент України Л.Кравчук нібито не має наміру висувати свою кандидатуру на наступних президентських виборах.

Це пленарне засідання засвідчило, що парламентарії, вийшовши на фінішну пряму, хочуть щось підправити, або може й змінити. Проте для цього вже напевне бракує часу.

Тарас ПЕТРІВ.

Неправильним шляхом ідете, панове-товариші

Ранкове засідання 23 лютого

Нарешті в Україні є власний грошовий верстат, повідомив виконуючий обов'язки прем'єра Ю.Звягільський і запросив народних депутатів оглянути це «могутнє сучасне виробництво». Новина особливого ентузіазму в сесійному залі не викликала, як і сама доповідь Ю.Звягільського. Це був ще один виступ про те, в якому стані ми опинилися і що процес цей закономірний.

По суті, вже 2 місяці в Україні паралізоване виробництво через «блокаду» платежів, 2 місяці працівники освіти й науки не отримують платні, а працівники сільського господарства не зацікавлені нині в розвої індивідуальних господарств, бо 3 — 4 місяці їм не виплачують грошей за здану м'ясну та молочну продукцію. В Україні, констатували народні депутати, панує фінансовий «беспредел».

Виконуючий обов'язки прем'єра Ю.Звягільський пробував переконати народних обранців, що процес надолуження прогаяного «пішов» і як приклади наводив факти, що, приміром, нині у виробництво запущено 4 трильйони карбованців, 370 мільярдів направлено на виплату пенсій та різноманітних допомог. Питання про механізм валютного врегулювання, наголосив Ю.Звягільський, вивчається нині в Кабінеті міністрів.

Проте ряд депутатів зажадали однозначної відповіді: «хто винен у такому політичному курсі, який завів країну до прірви?». Не треба бути глибоким аналітиком, щоб стверджувати, що причиною цього були сліпі провідники.

На ранковому засіданні виступив також голова правління Національного банку України В.Ющенко.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Інтерв'ю в кулуарах

Обговорення ситуації, що склалася в Криму після виборів президента, було вирішено перенести на четвер. Тому дебати розгорілися в кулуарах.

Віктор ШИШКІН, народний депутат України:

— Я й раніше вважав, що ніяких самодіяльних структур влади не може бути навіть в автономній республіці. І з самого початку взагалі був проти автономії. Але якщо вже її встановили, то слід дотримувати законів: на території однієї держави не може бути двох президентів. Як на мене, це правовий, адміністративний, організаційний нонсенс.

А від коментарів — утримаюсь, бо не маю ні інформації про те, що відбувається зараз у Криму, ні правових документів, ні домовленостей, якими оперує Мєшков. Хоча, здається, він і сам їх не має. Розвиток подій у Криму передбачити неможливо.

Володимир ТЕРЕХОВ, народний депутат України від Криму:

— Сьогодні багато чого в Україні можна коментувати порізному. Вибори президента Криму з точки зору кримського права абсолютно законні. В українському праві справді немає про це жодного слова, але, в принципі, що не заборонено, те дозволено. Проблеми в Криму (економічні, зайнятості, брак газу, палива) були і за старої влади, залишилися й тепер. Тому, моя думка, економічна ситуація залишається стабільно поганою.

А коли кажуть, що Крим стане другим Карабахом, що проллється кров, можу зауважити: кров уже лилася. Були замахи і на самого Мєшкова і на Маметова, були загибелі, нібито випадкові, політичних лідерів Криму. Зараз у Криму спокійно.

Михайло ГОРИНЬ, народний депутат України:

— Я вважаю, що з правової точки зору — це антиконституційні заходи, які передбачають, згідно з Кримінальним кодексом України, притягнення до відповідальності людини, котра своїми пропагандистськими заходами і практичними діями виступила проти Основного закону країни.

Володимир СЕВАСТЬЯНОВ, народний депутат України від Криму:

— Те, що Україна дозволила кримські вибори, окреме питання. Але якщо вже народ Криму обрав собі президента, сумніватися в його законних правах буде неетично.

Перше, що мав би зробити новий президент і чого він не зробив, — зібрати народних депутатів України від Криму і розповісти їм про своє бачення подальшої політики, визначити інтереси автономної республіки, які ми могли б відстоювати у ВР. Також він мусив би зібрати представників усіх партій, політичних та громадських організацій. Бо якщо говорити про консолідацію, то перш за все у ній має бути зацікавлений президент.

Але коли відверто, то Мєшков, здається, дещо розгубився. Він-бо розраховував на 49 відсотків голосів на виборах, тобто мати більшість і диктувати умови. А доводиться всю відповідальність узяти на себе...

Владислав НОСОВ, народний депутат України:

— З самого початку, коли це питання розглядалося, я добивався, щоб у Декларацію про державний суверенітет записали: Україна — унітарна держава. Проте я був прихильником того, щоб Кримові дали автономію з широкими правами у виконавчій сфері. Але люди, які не здатні організувати виконавчу владу, виробничий процес, завжди починають вимагати більших прав. Тільки, як свідчить досвід, не скористаються і цим.

Щодо правової оцінки подій у Криму, то ВР України сама погодилася, щоб ВР Криму визначила свій орган виконавчої влади. І тепер обурюватися пізно. Тим паче, застосовувати [...]ловий тиск. Бо так можна і зірвати вибори до нового парламенту, і спричинити зіткнення.

Записала Наталя ФІЛІПЧУК.

ЕФЕКТ «ЗОМБІ»

Виборча кампанія на Чернігівщині вже з перших днів ознаменувалася газетною сенсацією. Суть її доволі проста. Ми, виборці, з'ясовується, вже не люди, а зомбі, результат дії «психологічної зброї» ЦРУ. Засоби масової інформації, якими заволоділи американські агенти, по-ворожому використовуються для «підкорення власного народу».



Цитуємо. «Ми стали безприкладними за своїми масштабами об'єктами витонченого експерименту, — пише М.Хмеленок у «Новинах Городнянщини». — Робиться вперта спроба за рік-другий «перебудувати» спосіб мислення 90 процентів населення країни: перевернути з ніг на голову моральні закони і духовні цінності, що передавалися з покоління в покоління, чорне видати за біле, зло — за добро. Все світле висміюється, втоптано в бруд. У підкірку вбивається «свобода» красти, спритничати, принижуватись, обманювати, «не висовуватись». Авторові у величенькій статті, на жаль, не вистачило місця навести бодай один аргумент-приклад на підтвердження своїх багатослівних песимістичних оцінок. Та, як на мене, коли б він і забажав це зробити, далося б йому те важко. Адже марна річ — знайти хоча б в одній з місцевих газет Чернігівщини як редактора-агента ЦРУ, так і щось схоже до пропаганди «паскудників, зіпсованців, хапуг і розбійників, зрадників і невігласів». Все це — не більше і не менше — плід тенденційно збочених фантазувань-міркувань, які спростувати дуже легко, прагнення ностальгічно побідкатися за старими часами, коли лакована брежнєвська правда заспокоювала людські серця. Проте з М.Хмеленком можна погодитися хіба в одному: ідеологічна маніпуляція виборцями, як із зомбі, все ж таки сьогодні справді наявна у виборчій кампанії. В чиїх вона інтересах? Проаналізуймо деякі видання.

Державна преса, окрім певних винятків (райгазети Мени, Бобровиці, Бахмача, Ічні, обласної «Деснянська правда»), за моїми оцінками, послідовно з номера в номер працює проти незалежності України. Особливо це відчутно напередодні виборів. Перший секретар Куликівського райкому КПУ, кандидат у народні депутати М. Туш з початку виборчої кампанії опублікував понад 10 статей, віршованих творів, зміст яких в основному один: «Возродится мое Отечество» і тому «Знов засяє над Десною зірка промениста, Оживе душа весною багата й барвиста. Знову Щорс нам усміхнеться, Ленін сон розвіє». Йому в наступних номерах цієї ж райгазети підтакує політичними частівками Г. Легейда: «Як були ми у Союзі, В ногу йшли в одному плузі, Стали жити самостійно, Спотикаємось постійно».

Рясніє районна преса нав'язливими установчими висновками-заголовками: «Безталанна моя Україна» («Ніжинський вісник»), «Тільки в міцному Союзі» («Промінь Жовтня»), «Яке життя ми втратили?» («Новини Городнянщини»), «Як були ми у Союзі» («Поліська правда») і т. ін. Таке враження, що чернігівському люду, як бездушному зомбі, вбивають у голови: ось які ви безталанні, безпомічні, непутящі, недолугі, безпорадні. І все це — через незалежність! Альтернативи цим думкам, ясна річ, немає. Роздумів, як зробити краще життя в Україні, — теж. А тому в підсвідомість виборців закладають продумано-режисерське: ми таки безпорадні як народ, давайте, браття, збиратися під протекцію Москви! Голосуймо за кандидатів саме з такими програмами.

Усе це, звичайно, подають, як голос народу. Та він, мов списаний з програми партії комуністів (більшовиків) України, яку нині за 1300 карбованців продають у кожному кіоску Чернігівщини. Прихильники єдино «вірного вчення Маркса—Енгельса—Леніна—Сталіна» бачать своє майбутнє тільки у складі СРСР, який знову буде «поддерживать национально- освободительные движения в колониях империализма», в результаті чого «мировая капиталистическая система» не выйде «из своего сегодняшнего кризиса, в большинстве капиталистических стран произойдут социалистические революции».

Ефект «зомбі» особливо проявляється у дні, коли виборча кампанія набирає темпів. Як за помахом диригента, одночасно «Ленінський шлях», «Поліська правда» та інші газети в області вміщують громіздку заяву лідерів КПУ, СПУ та Селянської партії України П. Симоненка, О. Мороза, С. Довганя. За нею — в усіх бідах України винні Рух та УРП, на вимогу яких «прорухівці» Л. Кравчук, І. Плющ призначили до «складу обласних та районних структур держадміністрації» «функціонерів цих політичних організацій на ключові владні посади».

Прочитавши все це, за кого ж голосуватиме виборець? Звичайно ж, не за «правлячих» рухівців і, гадаю, не за комуністів (у народу ще, здається, спрацює алергія на райкоми, партдіячів і т.ін.). Наш люмпенізований люд, утомлений політичними заявами, обіцянками та економічною безділлю, передусім проголосує за людей діла. Ще їх можна назвати Експедиторами (з великої літери) виборчого округу. Вже ясно, що по Ріпкинському виборчому округу № 449 переможе голова Держкомітету з житлового і комунального господарства України А. Дронь. Мало хто знає, за що і як він голосував у парламенті нинішнього складу, але три поліські райони майже газифікував. Це факт. Реальність. І люди про це знають. А тому він нині — головний герой газет трьох районів виборчого округу.

Схожа ситуація складається і в інших округах. Як повідомив мені один з керівників облдержадміністрації, у січні обласна влада відчула на собі нечуваний пресинг — тиск Києва. Пропонували відкритим текстом великі кредити, позабюджетне фінансування у величезних розмірах, нафтопродукти тощо. За місце в парламенті!Та не якісні закони, від яких може поліпшити життя в усій Україні, а саме це від них передусім вимагають виборці, критерії оцінки яких деформовані наявною системою агітації.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Торгівля не ремесло. Торгівля — це мистецтво,

або Звідки оптимізм у зовнішньоекономічному відомстві в 1994 році

На розгляд Верховної Ради України подано пакет документів, що регулюватиме зовнішньоекономічну діяльність у 1994 році. Це буде продовженням розпочатої наприкінці минулого року работи, коли Міністерство зовнішніх економічних зв'язків ввійшло до Верховної Ради України з пропозицією внести деякі зміни до декретів уряду, що регулюють експортно-імпортні відносини. Ми звернулися до міністра О.СЛЄПІЧЕВА з проханням прокоментувати, які зміни принесе 1994 рік до цієї важливої для господарства незалежної України галузі.

— Лише два роки минуло з того часу, — почав розповідь Олег Іванович, — як Україна здобула незалежність, і цілком зрозуміло, що тепер у період становлення молодої держави, нам потрібно створювати власну систему зовнішньоекономічних відносин із світовим співтовариством. Це досить складний процес — система вдосконалюватиметься з року в рік, але це можна сказати з певністю: Україні має бути загальнодержавна, а не вузькогалузева зовнішня економічна політика, чітка і збалансована законодавчо.

— З якими ж пропозиціями ввійшло до Верховної Ради зовнішньоекономічне відомство і чого насамперед прагне досягти в цьому році?

— Перше — це заохочення експорту товарів шляхом широкої лібералізації експортної політики. Для цього передбачено скасувати одночасне подвійне застосування нетарифного (квотового, безквотового) і тарифного (понадквотового, оподаткованого) регулювання експорту одних і тих же видів товарів, запровадити надання квот переважно виробникам відповідної продукції, удосконалити аукціонний продаж квот.

Але з квоти потрібно ще й уміло скористатися. Бо на прикладі минулого року знаємо, що металу, скажімо, було вироблено в нас понад 25 мільйонів тонн, а фактично продано втричі менше — тільки близько 8 мільйонів тонн. На мою думку, слід встановити порядок передання квоти іншому експортерові в разі її невикористання протягом кварталу.

Друге — це забезпечення ефективної структури експорту, формування імпорту з урахуванням інтересів національних виробників. Вкрай важливо відокремити експорт від імпорту, переглянути ставки імпортного мита під час здійснення бартерних операцій, виходячи з потреби надходження критичного імпорту, особливо сировинних матеріалів, та обмеження закупівлі продукції, яку виробляють чи можуть виробляти в Україні.

Вважаю, що на 1994 рік треба ввести квоту на імпорт, щоб раціонально використовувати валютні ресурси.

Третє — потрібно посилити державний контроль за здійсненням зовнішньоторговельних операцій, забезпечити вчасне і повне надходження валютної виручки до Державного валютного фонду. Для цього, як на мене, слід перейти до системи гарантованих розрахунків на висококліквідні види продукції. Маю на увазі не тільки попередню оплату, а й, наприклад, засоби закритого акредитування в банках України. Коли товар перетинає кордон, цей акредитив розкривається, і валюта залишається в нашій державі. Крім цього, треба істотно скоротити валютні розрахунки, відкриті національними експортерами за кордоном з дозволу Національного банку України, і докорінно переглянути порядок надання цього права.

І останнє. Для того, щоб під час інтеграції до системи світової торгівлі держава не несла відповідальності за недбалість і необізнаність своїх експортерів, потрібно щомісячно визначати індикативні ціни на основні види експортної продукції на традиційних міжнародних ринках та на їх мінімальні рівні, нижче від яких експорт заборонити.

Тільки таким комплексом заходів ми зможемо домогтися зменшення від'ємного сальдо торговельного балансу, поліпшення зовнішньої платоспроможності та заробити валюту, якої вистачило б на важливі внутрішні справи.

— Останнім часом багато говорять про встановлення спеціального режиму експорту. Що за цим стоїть і чи будуть певні обмеження на користь держави?

— Думаю, що за наших умов це — цілком нормальне явище. Є стратегічно важливі для нас речі: кольорові метали, нафтопродукти, дорогоцінні метали тощо, реалізацією яких повинні займатися лише спеціально уповноважені експортери. Проте, для їх визначення треба запровадити конкурсну систему.

Крім цього, держава також повинна контролювати частину валютоємних видів експортної продукції (зброя, металопродукція, сільськогосподарська сировина). За держконтрактами підприємства-виробники або окремі зовнішньоторговельні організації цей товар продаватимуть на умовах тендеру з наданням державних гарантій на постачання зі складів підприємств і доставку до портів. Усі виручені від продажу гроші мають надходити до бюджету. Такий підхід піде нам тільки на користь.

— Ваша стратегія зрозуміла, і вона, очевидно, потрібна на цьому етапі господарювання. Але для того щоб втілити її в життя, напевно, треба докорінно змінити законодавчу базу. Ви пропонуватимете новий проект Закону про зовнішньоекономічну діяльність?

— У нас є досить непоганий Закон про зовнішньоекономічну діяльність, і Верховна Рада правильно діяла, відмінивши додаткові декрети у цій галузі. Фахівці міністерства, вчені працювали над тим, щоб внести лише деякі доповнення, уточнення, виходячи з конкретних реалій сьогодення, і закон діятиме бездоганно. Для бізнесменів, ділових кіл насамперед потрібно сталості в економічній політиці, а її може забезпечити тільки законодавча база.

— І на завершення нашої розмови. Ви за відновлення управління внутрішньою торгівлею на державному рівні? Як, на вашу думку, розв'язати це питання?

— Справді, нас сьогодні критикують за створення управлінь з питань торгівлі, але про повернення до старого не може бути й мови. Всі наші дії спрямовані на те, щоб навести порядок у забезпеченні людей найпотрібнішими товарами, поновити те хороше, що ми мали, наприклад, від проведення міжобласних оптово-промислових ярмарок із закупівлі товарів широкого вжитку. Але найголовніше те, що мають бути єдині норми і правила ведення бухгалтерського обліку, контролю за товарооборотом для всіх, хто займається торгівлею, незалежно від форм власності.

Торгувати треба грамотно, зі знанням світової кон'юнктури, законів ринку і біржових цін.

Взяв інтерв'ю Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

«Алкатель» — марка авторитетна

Однією з технічних новинок, що допомагає колективу агропромислового банку «Україна» оперативніше працювати, є нещодавно впроваджена тут телекомунікаційна система «Алкатель-5200». Вона надійна і швидко здійснює операції. Крім сучасних телефонів, до мережі введено комп'ютери, факси. Такі комплекси зв'язку вже можна побачити і в ряді інших установ та в деяких офісах зарубіжних представництв. Кілька місяців тому в Києві почала працювати фірма «Алкатель бізнес сістемз Україна» — підприємство з іноземними інвестиціями. Її керівник Вільгельм ХАРДЕР дав інтерв'ю нашому кореспондентові.

— Зарубіжні бізнесмени здебільшого поки що вичікують, приглядаються до України, а ви зробили перші практичні кроки. Чи є у вас упевненість, що зможете нормально працювати?

— За недовгий час перебування в Україні ми побачили, яка тут велика потреба в надійних комунікаціях. Від зарубіжних бізнесменів, котрі мають намір вкладати капітал у вашу економіку, не раз доводилося чути, що їх дещо стримує, поряд з іншими причинами, і брак сучасних засобів зв'язку. Справді, без них у наш час важко працювати в будь-якій галузі. Вони — невід'ємна складова життя в умовах ринку. У цьому, гадаю, вже переконалися і ваші ділові люди, яким вдалося побувати в розвинених західних країнах. Тому я впевнений, що роботи нашій фірмі буде достатньо.

Хоча є і певні труднощі. Хотілося б, щоб була стабільна, досконаліша правова база для взаємовигідного вкладення іноземних інвестицій. Насторожує кризовий стан української економіки, велика грошова інфляція. Але ми віримо, що ваша держава справиться з проблемами. І готові хоч чимось допомогти.

— Напевне, нашим читачам буде цікаво знати, що собою являє «Алкатель»?

— Це великий транснаціональний концерн, один з лідерів світової телекомунікації, у складі якого — близько 250 тисяч працівників. Штаб-квартира його — в Парижі. «Алкатель» здійснює, зокрема, проектування, виробництво, установку і обслуговування сучасних систем зв'язку. Він утримує передові позиції в галузях звукових технологій передавання повідомлень, цифрової комутації, абонентського обладнання. Концерн займається всім, що стосується зв'язку в широкому розумінні цього слова. Від звичайного телефону, радіотелефону — до підводних та космічних засобів зв'язку.

У традиціях «Алкателя» — постійно удосконалювати свою апаратуру, всю техніку. Щорічно він витрачає близько півтора мільярда доларів на науково-технічні дослідження та розробки, над якими працюють 18 тисяч вчених й інженерів.

Довго довелося б називати країни, де діють компанії та фірми нашого концерну. Їх кілька десятків — на всіх континентах. І утримують престижні позиції. Хоча маємо на світовому ринку і гідних суперників: американську компанію Ей-ті-енд-ті, німецьку — «Сіменс», канадську — «Нозен телеком», шведську — «Еріксон»... Саме конкуренція рухає технічний прогрес.

В Україні, крім нас, розгортають роботу ще дві фірми «Алкателя». Одна з них займається міськими АТС, інша здійснює консультативні функції. Наше підприємство до Києва благословила дочірня компанія концерну, яка вже тривалий час існує в Австрії.

— Чим саме займається ваша фірма? Які у вас плани?

— Наша спеціалізація — системи зв'язку для установ, підприємств, офісів. Розпочали роботу з продажу та монтажу невеликих станцій «Алкатель-4100». Гадаємо, вони набудуть у вас популярності, бо розраховані на малі та середні установи, яким достатньо до ста абонентських ліній.

Значно потужніша система, що має до двох тисяч ліній, — «Алкатель-5200». Випускають її в Австрії. Як і інші станції, вона проста у використанні і виконує чимало функцій. В інтегрованій мережі поряд з телефонами можуть діяти термінали, комп'ютери, телефакси, телекси та пристрої для редагування текстів.

Ще одна телекомунікаційна система, яку ми пропонуємо замовникам, — «Алкатель-4300», французького виробництва. Її можна розгорнути до 30 тисяч абонентських ліній, використати також для невеликих міст чи районів, з виходом на радіо- та супутниковий зв'язок.

— А скільки часу потрібно від укладення контракту до того, як система запрацює на місці?

— Від трьох тижнів до трьох місяців — залежно від типу станції, її обсягу та конфігурації. Адже кожну з них розробляють за індивідуальним замовленням, відповідно до конкретних потреб.

Хочу додати ще одну деталь. Всі ці системи «Алкатель» постійно оновлює, удосконалює. Причому і ті, що вже діють у замовників, доповнює новим програмним забезпеченням, новими характеристиками. Скажімо, якщо ви придбали станцію три-чотири роки тому, а я нещодавно, то ви можете бути зі мною в рівних умовах. Наш принцип — системи, випущені раніше, не повинні старіти.

— У вас працюватимуть австрійські спеціалісти?

— Ні, українські. Але вони пройдуть відповідну підготовку на підприємствах «Алкателя». Нині до Києва приїжджають спеціалісти з Австрії та Франції, щоб навчити інженерно-технічний персонал, який тут працюватиме. Добираємо досвідчених, здібних фахівців.

До речі, думаємо незабаром відкрити свої філіали в ряді великих українських міст, які обслуговуватимуть певні регіони. І скрізь потрібні будуть спеціалісти, які працювали б на рівні «Алкателя», гарантуючи надійну роботу його систем у всіх замовників.

Ми хотіли б створити українську компанію «Алкателя», таку, які є в багатьох країнах. З міцним фундаментом, доброю репутацією. З підприємствами, які спеціалізувалися б на виробництві деяких видів техніки зв'язку. Така перспектива, гадаю, цілком реальна.

Колонка власкора

Славу Мени не вкрасти

Здається, Мена була відома на всю Україну не тільки зоопарком. Це зрозуміли насамперед спритні шахраї, які проїхали Придесенням і попросили у довірливих людей вишивки, рушники — ніби для художньої галереї, щойно відкритої у райцентрі. Проте неприємний інцидент не потьмарить у глядачів враження від побаченого — у сільській глибинці завдяки клопотам історика-краєзнавця і колекціонера Дмитра Калібаби, а також за сприяння представника Президента в районі Віктора Олійниченка трудящий люд може побачити полотна відомих майстрів пензля — Тетяни Яблонської, Миколи Стратілата, Анатолія Радзіховського, Віктора Шаталіна, Наталії Алексєєвої-Горбунової та місцевих художників, вишивальниць, різьбярів.

«Віфлеємська зірка» сподобалася патріархові

Патріарх Української православної церкви — Київського патріархату Володимир вручив магнітофон «Весна» восьмикласниці Бутівської неповної середньої школи Городнянського району Тетяні Шамрай, яка перемогла у Всеукраїнському конкурсі літературно-мистецьких творів «Бог є любов». Юна поетеса, яка вже має шестирічний поетичний стаж, отримала нагороду і благословення за добірку віршів «Віфлеємська зірка».

Чорновіл вирішив не ризикувати

У Ніжинському районному підприємстві електричних мереж з дозволу керівництва у робочий час «лектори» влаштували зустріч з колективом, який агітували голосувати за комуністів і лякали В.Чорноволом, бо він, мовляв, прагне відібрати у пенсіонерів пенсію. Можливо, відчуваючи таку неабияку дієвість своїх противників на Чернігівщині, В'ячеслав Максимович вирішив не ризикувати: на прес-конференції у Чернігові він подякував своїм прихильникам, котрі висунули його як претендента на кандидати в депутати, і повідомив, що балотуватиметься в народні депутати на Тернопільщині. У відповідь брехливим опонентам, повідомив він, Чернігівська крайова організація Руху розпочне збирання підписів під вимогою негайно проіндексувати грошові вклади населення.

Пам'ятки подвигу — під охорону

Розпорядженням представника Президента в Чернігівській області Валентина Мельничука з лютого 1994 року пам'ятник на місці бою київських студентів з більшовиками 29 січня 1918 року взято від державну охорону.

Нетелефонна розмова

Міністри зв'язку України та Білорусі Олег Проживальський та Іван Грицюк підписали в Чернігові чотири угоди про співробітництво. Найважливіша з них — про будівництво волоконно-оптичної кабельної лінії Мінськ — Гомель — Чернігів — Київ.

Нарешті!

У лютому більш як 200 тисяч чернігівських дітей, які 1986 року дістали надмірну дозу опромінення щитовидної залози, отримали право на статус потерпілих від Чорнобильської катастрофи. Вони незабаром отримають відповідні посвідчення.

Пізнувато. Зате врочисто

У Чернігові урочисто відкрито перший корпус госпіталю для інвалідів Великої Вітчизняної війни. У ньому —120 ліжок. Ветерани зможуть підліковуватися у реабілітаційно-терапевтичному та ортопедо-травматичному відділеннях. Невдовзі буде добудовано і другий корпус.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Продиктовано в номер

Микола Багров перервав відпустку

Як повідомляли раніше, Голова ВР Криму Микола Багров після поразки на президентських виборах написав заяву з проханням про відставку і 1 лютого пішов у відпустку. 4 лютого 15 сесія ВР Криму відставку Багрова не прийняла, М. Багров перервав відпустку і приступив до роботи як спікер кримського парламенту. Спостерігачі вважають, що Багров може відкласти свою заяву про відпустку і продовжувати роботу до закінчення діяльності нинішнього парламенту. Однак до майбутньої Верховної Ради Криму, вибори якої призначені на 27 березня, Багров балотуватися не буде.

Королівські панчохи

Понад 4 мільярди карбованців у вигляді іноземної валюти, коштовностей, культурних і матеріальних цінностей повернуто в доход держави у результаті розслідування близько 50 кримінальних справ, порушених минулого року за ознаками контрабанди у великих розмірах.

Лише за січень нинішнього року слідвідділ Київського управління Служби безпеки України отримав для розслідування 8 контрабандних справ. А зараз у Київському облсуді слухаються справи щодо фінансових махінацій громадянина з Кавказу. Через аеропорт «Бориспіль» він намагався провезти 200 тисяч американських доларів. При цьому контрабандист заховав готівку... у жіночих панчохах.

«Основи стандартизації...» — у світ!

Перший в сучасній Україні довідник «Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві» недавно побачив світ у «Вищій школі». Книга Михайла Хойнацького цікава не лише як навчальний посібник (вона містить широкий пізнавальний матеріал про термінологію, одиниці фізичних величин, якість продукції тощо). Довідник, безперечно, є віхою в становленні нашої стандартизації, оскільки в Україні нині достатньо тих, хто послуговується стандартами, замало тих, хто їх розробляє, і майже немає фахівців, які закладали б наукові засади національної стандартизації.

Світлій пам'яті Нумана Челобі Джихана

У Бахчисараї, в Хан-Сараї (Палаці Ханів) відбувся мітинг, присвячений світлій пам'яті першого Президента Кримської Народної Республіки Нумана Челобі Джихана. Мітингові передував молебень, котрий був проведений у мечеті Хан-Сараю.

У листопаді 1917 року в Бахчисараї пройшов перший Курултай кримськотатарського народу, в роботі якого взяли участь 76 делегатів з усіх регіонів півострова. Главою Кримської Народної Республіки був обраний Челобі Джихан. Саме він звернувся до Центральної Ради УНР з проханням підтримати молоду республіку, вступити з нею в конфедеративні або федеративні відносини, виходячи з геополітичного положення двох держав та спільності їх долі. Але Кримська Народна Республіка проіснувала всього 72 дні. 26 січня 1918 року вона була розгромлена більшовиками, котрі прийшли до Криму. Самого Челобі Джихана було заарештовано і 23 лютого розстріляно (за іншими джерелами — четвертовано) більшовиками у Севастопольській тюрмі і скинуто в море на Графській пристані.

Колектив «Голосу України» висловлює співчуття власному кореспонденту газети по Сумській області Віталію МАКСЮТЕНКУ з приводу смерті його матері

Єлизавети Йосипівни.

«ТРИНАДЦЯТЬ МИТТЄВОСТЕЙ» ОЧИМА СБУ

На початку листопада минулого року наша газета в кореспонденції «Тринадцять миттєвостей» і прокурор» розповідала про скандал, що спалахнув в Одесі у зв'язку з демонстрацією по місцевому телебаченню фільму «Тринадцять миттєвостей» (автор — одеський журналіст Олександр КАМІННИЙ). І ось через кілька місяців, коли пристрасті, здалося, дещо уляглися, прес-група Управління Служби безпеки України по Одеській області зробила офіційне повідомлення, в якому вся ота історія набула досить несподіваного, навіть сенсаційного повороту. Зазначається, що особливу реакцію населення регіону викликала друга частина фільму, де було представлено звукозапис бесіди за участю депутата Одеської міськради Семена Печерського. У засобах масової інформації тоді з'явилися найрізноманітніші судження, а сам С.Печерський свою причетність до звукозапису заперечував, заявляючи, що це фальшивка, виготовлена з провокаційними цілями.

Згадана магнітофонна стрічка авторами телепередачі була передана до Управління Служби безпеки. Туди ж надійшли численні звертання з проханнями у всьому досконально розібратися. І ось тепер офіційне повідомлення: «В результаті ретельної перевірки і проведення кримінальних експертиз УСБУ встановлено, що на плівках зафіксовано бесіди С. Печерського з іноземцем. Аналіз і оцінка інформації, в т.ч. суб'єктивної й тенденційної, що міститься на магнітоносіях, і факт її передачі С.Печерським представникові іноземної держави дали підстави органам безпеки розглядати його дії як потенційно небезпечні, і такі, що можуть завдати шкоди суверенітету України. Крім того, у розпорядженні Управління СБУ по Одеській області є достовірні дані, що засвідчують передачу С.Печерським аналогічної інформації іноземцям і раніше. Тому по закінченні перевірки 10 лютого 1994 року С.Печерський був запрошений до Управління СБУ, де з участю старшого прокурора обласної прокуратури з ним проведена бесіда, в ході якої він попереджений про недопустимість здійснення в подальшому подібних дій, які за певних обставин можуть призвести до притягнення його до кримінальної відповідальності».

Далі в повідомленні прес-групи сказано таке: «УСБУ вважає за необхідне зазначити, що, на жаль, має в розпорядженні й інші дані про подібну інформаторську діяльність окремих мешканців міста й області на користь іноземних держав. У подальшому, на основі прийнятого недавно Верховною Радою України Закону «Про державну таємницю», такі дії будуть розцінюватися і кваліфікуватися виходячи з відповідних статей особливої частини Кримінального кодексу України, що входять до глави «Державні злочини».

Таке ось повідомлення. Що ж, **Служба безпеки на те і створена, аби припиняти чи попереджати дії, що є державними злочинами або межують з ними. Оскільки ж автори телефільму зумисне, як вони сказали, багато що з сказаного** Семеном Печерським залишили, так би мовити, за кадром, аби не розголошувати без попередніх ретельних перевірок, то можна допустити, що там таки містилися якісь повідомлення, поширення яких підпадає і під новий Закон, і під статті Кримінального кодексу. Тим більш, що сьогодні вседозволеність таки має місце. Отож, щодо самого депутата Семена Печерського, будемо так вважати, дещо з'ясувалося. Та запитань навколо фільму «Тринадцять миттєвостей» і після цього навряд чи поменшає. Бо тисячі телеглядачів, які дивилися оту скандальну передачу, цікавить інше. Зокрема, кинуто тінь на ряд посадових осіб міста й області. То як же з цими «викриттями»? На жаль, в офіційному повідомленні з УСБУ про це — ні слова. А саме про них, думається, йшлося й у численних зверненнях громадян до УСБУ, про які згадується в повідомленні. Про це писали й газети. Може, усі оті «викриття» — суцільні вигадки, брехня, наклепи? Тоді про це так і слід було б сказати. Та ще повідомити про [illegible]тягнення наклепників до [illegible]мінальної відповідальності. Однак, мабуть, не все то вигадки. Недарма ж у повідомленні з УСБУ сказано таке: «Аналіз і оцінка інформації, в т.ч. суб'єктивної й тенденційної...» Значить, міститься у фільмі й інша інформація — не суб'єктивна й не тенденційна, а й об'єктивна, правдива. Яка саме?

Георгій ВОРОТНЮК.

Фотофакт





КИЇВСЬКИЙ ЖИВОПИС-94

Днями у галереї «Київ» відкрилася виставка майстрів живопису. Цікаво, що формувалася вона найдемократичнішим шляхом: 98 київських художників представили на суд глядача по одній роботі. Не було ані журі, ані виставочної комісії, ані спеціального добору. Увагу відвідувачів привернуло і те, що у вернісажі взяли участь митці декількох поколінь — від шанованих, відомих і заслужених і до вчорашніх студентів.

Фото Юрія ШКОДИ.

На знімку: на вернісажі в галереї «Київ»; робота О. Максименко «Натюрморт з лимоном».

Крим починає з відставок

Як заявив на прес-конференції президент телерадіокомпанії «Крим» Валерій Астахов, президент Республіки Крим Юрій Мешков запропонував йому добровільно піти у відставку. Цю пропозицію Ю. Мешков зробив у своєму кабінеті в присутності глави адміністрації президента РК полковника Валерія Гришанкова. За словами Мешкова, мовляв, «спільної продуктивної роботи» у нього з В.Астаховим не вийде. Тим часом останній заявив, що подавати у відставку не буде, оскільки його звільнення не відповідає чинному законодавству.

Олександр ПІЛАТ.

У степи України

У Херсоні під головуванням віце-прем'єра України Миколи Жулинського відбулося виїзне засідання української частини міжурядової українсько-німецької комісії у справах депортованих німців. Працівники ряду міністерств, представники семи областей та республіки Крим обговорили проблеми щодо створення умов для компактного проживання переселенців. У доповіді міністра у справах національностей та міграції Олександра Ємця відзначалося, що найгостріше нині стоїть питання про житло для німців-переселенців з Росії, інших країн СНД, яких прибуло в Україну вже понад дві тисячі чоловік. Однак торік вдалося збудувати лише 18 будинків. Нинішнього року виділених коштів вистачить для зведення ще 120 котеджів. А якщо зуміємо надолужити торішні недоробки, то матимемо ще 400 — 450 будинків.

Назріла необхідність чітко визначити й правовий статус людей, які обирають Україну своєю новою Батьківщиною.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

МУСУЛЬМАНИН І СЛОВ'ЯНИН — ЯК ДВА БРАТИКИ

Українська національна асамблея (УНА) та Ісламська парті[illegible]дродження (ІПВ) в ході неда[illegible] переговорів у Москві підписали спільну декларацію, в якій сказано, що обидва формування «заявляють про подібність поглядів на кардинальні питання світової політики та наявність спільних інтересів у постсовітському регіоні. Головною метою УНА є відродження східного слов'янства. Головною метою ІПВ є відродження мусульманських народів. Ці дві мети не суперечать одна одній: слов'янство не розглядає іслам як заздалегідь ворожу для себе традицію. Іслам бачить у сло[illegible]стві можливого союзника в [illegible]тьбі проти світового гноблення. УНА та ІПВ — дві сили, що протистоять політичному лобі транснаціональних фінансових структур в СНД».

УНА й ІПВ виступили за визнання Криму невіддільною частиною України, яка є гарантом безпеки в регіоні, за неможливість розв'язання кримської проблеми без забезпечення прав кримських татар. Обидві партії вважають, що ядерне роззброєння України сьогодні «переслідує мету зберегти монополію... на засоби глобального тиску», а «наявність ядерної зброї у таких країн, як Ізраїль, Індія та ПАР, ставить ісламські країни в нерівноправне становище з ними». Крім того, УНА та ІПВ розглядають «теперішні антинародні режими на території СНД як свого спільного ворога і об'єднують зусилля в боротьбі з цими режимами».

Умберто ХАВІРА.

Коротко

Львів'яни і рівненці — гетьману Богдану

Український фонд «400-річчя великого гетьмана Богдана Хмельницького» поповнюється новими добродійними внесками від патріотично настроєних керівників підприємств, комерційних структур і банків. Нещодавно до Чигирина переказано значні суми від Львівського управління Ощадбанку, дирекції банку «Україна» та Укрсоцбанку з Рівного. Багато пожертв надходить від західних областей України, від окремих громадян.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

БОСНІЙСЬКИЙ СИНДРОМ

Ніщо так не згуртовує народ, особливо слов'янський, як «загроза нашим братам». Дарма, що нема чого їсти, дарма, що як і досі, серед начальників багато нечистих на руку, народ схильний подарувати їм все це, коли «всі разом, як один» стають на захист ближнього. Чи то серба, чи то кримчанина.

Така ланцюгова реакція «любові до ближнього», притаманна нашій недавній спільній батьківщині, нині відбувається в Росії. Спрямувавши погляди на Балкани і Крим, тут немов забули про загрозу економічної катастрофи, про страйки на вугільних шахтах, що вже наступного місяця можуть змінити політичний клімат у Москві, про багато що інше. З ким би зараз не заговорили в російській столиці, обов'язково згадають Боснію і Крим. Причому, як правило, у зв'язку одне з одним. Боснійський синдром витає в повітрі, цією темою переповнені всі газети. Багато хто намагається зрозуміти, що ж власне відбувається і до чого тут Росія? Спробуємо й ми висловити ласну точку зору. Ось вже понад рік ніхто серйозно не згадував Росію в контексті важливих міжнародних подій. Їх у самій Москві вистачало. То Президент розпус-

Панорама

кав Верховну Раду, то раптом виявлялося, що президентів уже двоє, то пострілювали по «оплоту демократії». Загалом все йшло до того, що Москва втрачала імідж «третього Риму» і поступово почала сходити на другі ролі у всесвітньому політичному театрі. Американці, порадившись зі своїми європейськими союзниками, вирішували, як припинити кровопролиття на Балканах, а регулярні візити туди російського заступника міністра закордонних справ В.Чуркіна не сприймалися ніким. Одночасно світове співтовариство відмовило Росії в її «миротворчості», не визнавши за російською армією права втручатися до внутрішніх справ інших країн (нехай навіть під прикриттям якогось «міжнародного мандата»). Якщо для багатьох росіян поняття «боснійський синдром» асоціювалося з діями деяких екстремістських сил, скажімо в Криму, то для Заходу — з діями самої Росії, що зверхньо поглядала на «близьке» зарубіжжя.

Так все котилося саме по собі, але за диригуванням Заходу. Підтягувалися все нові натовські угруповання до кордонів колишньої Югославії, екіпажі літаків на авіаносцях почали вивчати карту передмість Сараєва. А багато сил у Москві тим часом продовжували вголос розмірковувати про «державу Крим», про «відродження Росії у колишніх кордонах».

Потім завітав до білокам'яної новообраний кримський президент, політичне кредо котрого відоме кожному. Приїзд його був оповитий таємницею. Журналістам по крихтах вдавалося встановити, що, нібито, оселився цей пан у готелі «Редіссон-Слов'янська» для дуже заможних людей, але там він практично не бував, а перебував у ще більш респектабельних хоромах десь по Рубльовському шосе. Що одним з головних організаторів його «приватної поїздки» був «великий друг» України С.Станкевич, звільнений нещодавно Б.Єльциним за провали у внутрішній і зовнішній політиці, що бачився новий кримський лідер з С.Шахраєм, О.Шохіним, кимось із керівництва Центробанку... Загалом навіть з уривчастих, не завжди вірогідних даних вимальовувалася цілком певна картина. Гадаємо, у всюдисущих «ворожих агентів» інформацію налагоджено нічим не гірше, ніж у журналістів, і в свої центри шпіонажу доповідали вони досить пікантні подробиці з життя пана Ю.Мешкова в Москві, а в «осиних кублах» доходили висновків: розмови про те, що Росія продовжує приміряти на себе одяг «першої серед рівних» не позбавлені підстав. А коли врахувати ще й те, що Сербія нещодавно також набивалася на таку роль і, не отримавши її, стала на інший шлях, Захід вимушений був погодитися з можливістю «балканізації» ситуації на теренах «єдиного і могутнього» колишнього СРСР.

Але має рацію Б.Єльцин: вирішувати міжнародні справи без Росії — абсурд. А «імперські амбіції» Кремля анітрохи не більші (втім, і не менші), ніж американські бажання «навчити всіх жити». Величезна ядерна держава, що володіє колосальним людським і природним потенціалом, хоч би які внутрішні протиріччя її підточували, хоч би які режими в ній перемагали, згуртовується не тільки проти зовнішньої загрози, але навіть і тоді, коли почувається утисненою іншими. Це друге, як нам здається, нашарувалося на перше, слов'янське зворушливе переживання «про скривджених братів». І дало зовсім несподіваний результат.

(Далі буде).

Валентина ПОПОВА, Петро ПАНАСЕНКО.

Власкори повідомляють

Зміцнімо низові ланки!

Щонайменше 20-відсоткове скорочення очікує найближчим часом співробітників МВС Киргизстану. Всіх вивільнених працівників направлять на зміцнення низової ланки правоохоронних органів і вони продовжать свою службу як дільничні інспектори, слідчі в районних і міських управліннях. У такий спосіб вирішило відповісти керівництво міністерства на прийняті республіканським парламентом закони про правоохоронні органи, котрі тривалий час «випадали» з порядку денного кількох сесій Верховної Ради.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Отакої!

На Памірі також женуть самогон

У комерційних ларках Паміру з'явився новий товар — самогон місцевого виробництва. Знавці стверджують, що він має ряд безсумнівних позитивних якостей, до числа яких належить чистота продукту (адже зроблено в стерильному високогір'ї!). За вихідний матеріал місцеві самогонники обрали ягоди шовковиці, які на Памірі особливо багаті на цукор.

Державний товар гірського краю виявився не в змозі протистояти експансії самогону. Душанбинську заводську горілку сюди просто не завезли.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Фотофакт



Напруженою залишається обстановка на кордоні Грузії та Абхазії. Ніхто з політиків, військових чи оглядачів не може сказати напевне, що буде цього літа в регіоні. Тим часом сторони підраховують втрати минулого військового протистояння. Так, голова Спілки ветеранів національної гвардії Грузії Л. Брегвадзе в інтерв'ю тбіліській газеті «Свободная Грузия» навів попередні дані про втрати в «абхазькій війні». Грузинська армія за рік бойових дій в Абхазії втратила до 11 тисяч чоловік полеглими, близько 12 тисяч пораненими. Майже 500 бійців внаслідок різних поранень стали інвалідами першої групи. Ці цифри наведено вперше, а офіційні відомості про втрати грузинської сторони в абхазькому конфлікті поки що не відомі.

На знімку: відносний спокій на грузино-абхазькому кордоні доводиться охороняти з допомогою зброї.

Фото ІТАР—ТАРС.

Гортаючи зарубіжну пресу

У ЗОНІ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

До небезпечно низького рівня впала популярність кабінету прем'єр-міністра Японії Моріхіро Хосокави. За даними проведеного опитування громадської думки, про свою підтримку уряду семипартійної коаліції заявили лише 52,5 відсотка респондентів — на 12,2 відсотка менше, ніж у грудні минулого року.

Нищівного удару престижу прем'єра завдав висунутий ним проект реформи системи оподаткування в країні. У своєму початковому варіанті він передбачає введення нового загального семивідсоткового податку, що має всі шанси знизити реальний рівень добробуту жителів Японії. Негативний вплив на настрій виборців справило й те, що «кабінет реформаторів», як називають уряд Хосокави, поки ніяк не може подолати гострі економічні проблеми Японії, вивести країну зі смуги несприятливої ділової кон'юнктури, що триває вже третій рік.

Правда, зафіксоване нині різке падіння популярності прем'єра може виявитися тимчасовим явищем, змінитися найближчими днями зростанням його рейтингу. Це пов'язане з тим, що на нараді керівників партій правлячого альянсу, багато з яких стріли в штики підвищення оподаткування, прем'єр заявив, що відмовляється від свого попереднього плану, й не наполягатиме на збільшенні податків у рамках реформи оподаткування.

Однак поки що ситуація така, що уряд Моріхіро Хосокави перебуває на межі втрати довір'я виборців.

«Ніхон Кейдзай» (Японія).

Продиктовано в номер

Німеччина приймає по-діловому

Закінчився робочий візит урядової делегації України на чолі з міністром закордонних справ А.Зленком до ФРН. Важливою складовою частиною поїздки стала його зустріч з віце-канцлером, федеральним міністром закордонних справ Німеччини К.Кінкелем. У ході бесіди сторони обговорили питання двосторонніх відносин і актуальні міжнародні проблеми. Особливу увагу під час переговорів було зосереджено на пошуках шляхів поглиблення і розширення економічної взаємодії, залучення німецьких та міжнародних фінансово-кредитних інститутів до сприяння економічним реформам в Україні та її переході до ринкової економіки.

Глава зовнішньополітичного відомства України А.Зленко був прийнятий Президентом ФРН Р. фон Вайцзеккером.

Стабілізувався, та чи надовго?

Майже два місяці не змінюється курс лита до українського карбованця. За 100 купонів у банках Литви дають один цент (одну соту лита). Схожа стабільна ситуація спостерігається в Латвії та Естонії. У банках держав Прибалтики з надією очікують майбутніх виборів в Україні. Тому і такий стабільний курс тимчасової української валюти у цих країнах, зазначають деякі оглядачі.

За зачиненими дверима

Пошукові нових шляхів політичного врегулювання боснійського конфлікту була присвячена робоча зустріч у передмісті Бонна Бад-Годесберзі високопоставлених дипломатів із Канади, Росії, США, держав — членів ЄС та представників ООН. Нарада відбувалась за зачиненими дверима. Однак, стало відомо, що її учасники детально обговорили спільні пропозиції щодо подальшого врегулювання у Боснії, аби подати їх на розгляд керівників держав. Зокрема, йшлося про заходи для забезпечення регулярної доставки гуманітарної допомоги до Боснії.

Від Альп до Тянь-Шаню

Казахстан прагне активніше інтегруватися в НБСЄ. Цьому має сприяти і відкриття дипломатичних представництв республіки у тих країнах Європи, де їх ще немає. Про це йшлося під час зустрічі казахстанського віце-президента Е.Асанбаєва з генеральним секретарем НБСЄ Б.Хейнком, який перебував з візитом в Алмати. Сторони дійшли згоди, що необхідно більше уваги приділяти припиненню конфліктів у Центральноазіатському регіоні, зокрема в Таджикистані. По закінченні переговорів посланець НБСЄ відбув до Бішкека.

Не заздріть дипломатам

Якщо хто думає, що дипломатична служба — то суцільні офіційні банкети, помиляється. Сьогодні українським дипломатам доводиться займатися копіткою й напруженою міжнародною діяльністю.

Так, посол України в Росії В.Крижанівський нещодавно зустрівся з керівниками Державної думи, Федеральних зборів РФ. Під час зустрічі в основному обговорювалася пропозиція української сторони про відновлення роботи двосторонньої парламентської групи.

Посол нашої держави в Аргентині В.Пащук мав бесіду в Міністерстві закордонних справ цієї країни. Український дипломат роз'яснив позицію Києва щодо ядерного роззброєння після підписання Тристоронньої заяви.

Посол України у державах Бенілюкс В.Василенко зустрівся у штаб-квартирі НАТО із заступником генерального секретаря Північноатлантичного союзу з політичних питань Г. фон Мольтке. Обговорювалися питання майбутньої участі Української держави у програмі «Партнерство заради миру», здійснення якої має сприяти побудові нової системи безпеки в Європі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ДЕРЖАВНИЙ ПРИПИС ЩЕ НЕ ДІЄ,

але це не означає, що не треба берегти енергію

Енергоємна промисловість становить левову частку загального обсягу промислового виробництва України. Зокрема, за оцінками Світового банку наша металургійна промисловість, посідаючи четверте місце у світі, споживає майже чверть загального обсягу енергоспоживання країни, бо енергоємність її продукції на 20–40 відсотків вища, ніж у країнах Європейського Співтовариства (ЄС). Це пояснюється тим, що до 60 відсотків сталі в Україні виплавляють в мартенівських і електричних печах двоватної потужності, тоді як у країнах ЄС такі печі вже давно не використовують, бо вони неперспективні як споживачі енергії і надто забруднюють навколишнє середовище. За даними Світового банку, розлиття сталі за безперервним способом в Україні становить всього лише 10 відсотків обсягів виробництва сталі у зливках, а в країнах ЄС цей показник сягає 90 відсотків.

Тож цілком очевидно, що Україні конче потрібно запроваджувати енергозбережні технології, проте, як ми пам'ятаємо, Верховна Рада свого часу відхилила проект закону «Про енергозбереження». Аргументуючи це тим, що адміністративні заходи нічого не дадуть. Отже... на перше місце треба поставити матеріальну зацікавленість — маєш енергоносіїв стільки, за скільки можеш заплатити. Обрахунки показують, що затрати на адміністративні заходи скоріше за все перевищать суму заощадження коштів на енерговитрати. Тому, на думку фахівців, треба, не чекаючи на прийняття закону (сьогодні його прийнято в першому читанні) та створення ще одного комітету, визначити у рамках Міністерства енергетики відділ, який займався б цими проблемами. І найпершим його завданням має стати запровадження лічильників і приладів для контролю регулювання енергоспоживання. Інакше споживачі енергії ніяк не будуть заохочені змінювати структуру енергоспоживання, а гасло «Маєш енергоносіїв стільки, за скільки можеш заплатити» так і залишиться на папері.

Пропонована порівняльна таблиця, можливо, змусить замислитися, чому Україна, витрачаючи на душу населення 4600 кілограмів нафтового еквіваленту (КНЕ), отримує, знову ж таки на душу, лише на 2500 доларів США валового внутрішнього продукту (ВВП), тоді як Франція, що за територією й чисельно зіставна з Україною, відповідно витрачає 3845 КНЕ і отримує на 21113 доларів США ВВП.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Порівняльний аналіз деяких показників (дані за 1990 р.)

1. Країни 2. Енергоспоживання на душу населення (КНЕ) 3. ВВП (млн дол США) 4. Чисельність населення (в тис) 5. ВВП на душу населення (дол США) 6. Енергоспоживання ВВП (КНЕ/1000$)

1	2	3	4	5	6
Аргентина	1801	93260	32300	2887	624
Болгарія	4945	19910	8800	2263	2186
Польща	3416	63590	38200	1665	2052
Чилі	887	27790	13200	2105	421
Угорщина	3211	32920	10600	3106	1034
Югославія	2409	82310	23800	3548	697
Чехословаччина	5081	44450	15700	2831	1795
Південна Корея	1898	236400	42800	5523	344
Ірландія	2653	42500	3500	12143	218
Нова Зеландія	4971	42760	3400	12576	395
Великобританія	3646	975150	57400	16989	215
Нідерланди	5123	279150	14900	18735	273
Бельгія	4852	192390	10000	19239	252
Австрія	3503	157380	7700	20439	171
Франція	3845	1190780	56400	21113	182
Данія	3618	130960	5100	25678	141
Західна Німеччина	3491	1488210	62000	24003	145
Швеція	6347	228110	8600	26524	239
Фінляндія	5650	137250	5000	27450	206
Україна	4600	130000	52000	2500	1840

Донбас:

Є І НАФТА, Є І ГАЗ,

але поки що — в надрах

Сьогодні в Донбасі вже відомо близько 20 родовищ нафти та газу, констатує завідувач кафедри розвідки корисних копалин Донецького політехнічного інституту професор Б. Панов. Але всі ці родовища загальнодержавного інтересу не мають. Скажімо, запаси того ж газу в донецьких надрах, за підрахунками вчених, не перевищують 3—5 мільярдів кубометрів, тоді як річні потреби України — близько 100 мільярдів. І все ж для місцевих потреб «домашній» газ можна використовувати. А щодо нафти...

— Гадаю, що через наші краї проходить пояс родовищ корисних копалин, і нафти також, так звані лінії Карпинського, — розповідає Борис Семенович. — Починається він десь біля Ісландії, на нафтових полях Північного моря, єднає Астраханський газоконденсатний пояс з новими унікальними родовищами Середньої Азії і далі через Китай іде до Тихого океану. Ще минулого століття академік Карпинський вважав, що Донбас має продовження — і на Схід в Азію, і на Захід. Інтуїтивний здогад великого вченого довели його колеги-спадкоємці, які науково обгрунтовано стверджують тепер, що через усю Північну Європу і далі — Білорусь, Україну, Прикаспійську низину, Узбекистан, Китай і до океану — тягнеться своєрідний коридор завширшки у 200—300 кілометрів. І ось його без перебільшення можна назвати «Новим металогенним і нафтогазоносним поясом Євразії».

Та чи можна нині припустити, що вже найближчим часом Україна матиме власну «донецьку» нафту? Професор Б. Панов, геолог з багаторічним стажем, не береться цього однозначно стверджувати. Адже промислові поклади нафти залягають на глибині 5 і більше кілометрів і проходити такі свердловини сьогодні дуже і дуже важко. А завтра?

— Можливо, є сенс ризикнути на менших глибинах по краю коридора, про який уже йшлося, в районі міста Іловайська в Донецькій області чи Старобельська на Луганщині, — припускає Борис Семенович і констатує: наявність родовищ нафти і газу тут уже довели вітчизняні вчені, перш за все київська група під керівництвом професора В. Гавриша.

Тож, певне, на Донбасі ще рано, як-то кажуть, ставити хрест. Професор Б. Панов, його колеги-вчені переконані: в надрах шахтарського регіону, окрім «традиційного» вугілля, є і нафта, і газ. А ще —кімберліти, ртуть, сурма, золото (до речі, цими днями виповнюється рівно сто років, як на Донбасі гірничо-промисловцем Глобовим було добуто і виплавлено перші вісім кілограмів українського золота), рідкоземельні метали тощо. Інше питання: як сьогодні налагодити їх промисловий видобуток, примусити «працювати» на користь і в ім'я незалежної України? За умов економічної кризи зробити це дуже важко.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Бракує не енергоносіїв, а глузду

Сьогодні корисно інколи озирнутися на досвід колишнього Союзу для того, аби по можливості уникнути його помилок. Всі ми добре пам'ятаємо, як час від часу партійні й урядові документи декларували необхідність ефективного використання енергії, але реально не робилось майже нічого.

Тоді панувало «його величність» відомство, яке не рахувалося ні з чим, розрослось і заполонювало дедалі більші території під теплові, атомні й гідравлічні станції. Що ж до ефективності використання енергії та її збереження, то далі закликів та деяких обмежень в окремих місцях справа не йшла.

Маючи величезний енергетичний потенціал і потужну систему розподілу, колишній СРСР міг собі дозволити таку політику. Сьогодні настали інші часи; Союз розпався, а одна з найбагатших його республік — Україна — через нестачу енергоносіїв опинилась у глибокій енергетичній кризі.

Здавалося б, за таких умов Україна мусить різко змінити всю свою енергетичну політику. Слід було б вжити термінових заходів для того, щоб енергозбереження піднести до рангу пріоритетів держави. Але — стара радянська психологія виявилася сильнішою за здоровий глузд. За останніми даними Світового банку реконструкції і розвитку, серед країн колишнього СРСР Україна має найвищу енергозатратність. Підраховано, що на одиницю валового національного продукту в Україні витрачається вдвічі більше енергії, ніж у країнах Балтії, у 9 разів більше, ніж у розвинених країнах.

Світовий банк вважає, що за таких умов і з урахуванням відсутності гарантованих поставок палива задача ефективного й ощадливого енерговикористання має бути в Україні першорядною. Не дивлячись на всю очевидність цього, поки що не вживається ніяких заходів.

Замість того, щоб нарешті навчитися лічити гроші, ми продовжуємо їх розбазарювати. Оцінки фахівців показують, що витрати на 1 кіловат новоствореної енергетичної потужності вдвічі більші, ніж витрати на заощадження того ж кіловата.

Сьогодні ніхто не бере під сумнів той факт, що питання підвищення ефективності використання енергії мають тісно переплітатися з перебудовою всієї економіки країни. Стратегія цієї структурної перебудови має бути закладена у законі про енергозбереження. І вся економічна політика держави має опиратися на цей закон.

На наш погляд, до переліку першочергових кроків такої економічної політики слід було б внести повний аудиторський аналіз усіх основних фондів промислових підприємств за критерієм енергоспоживання і розробку науково обгрунтованих пріоритетів капітальних внесків для отримання максимальної ефективності енерговикористання.

У світовій практиці відомі приклади реалізації державної політики в галузі заощадження енергії. Так, у кризові 70-ті роки стимулювання переходу опалювальних систем, що використовували нафту, до альтернативних видів палива стало головним складником скорочення використання нафти в Канаді. У більшості країн Західної Європи шляхом економічного впливу держави було досягнуто зниження енергоспоживання на 40-60 відсотків. Друга криза, на початку 80-х, змусила США випустити лише за 1983 рік 7,5 мільйона пристроїв для регулювання навантаження. У Великобританії вже багато років діє фонд енергозабезпечення, що інвестує енергозбережні технології. За аналогією до нього 1992 року за розпорядженням Ради Міністрів Росії створено Російський фонд «Висока енергоефективність». Організація Об'єднаних Націй здійснює проект «Ефективне використання енергії — 2000», в якому плановано спорудження показових зон високої енергоефективності в деяких країнах Східної і Центральної Європи.

Потенційні можливості для різкої зміни державної політики щодо підвищення енергоефективності досить великі і в Україні. У нас є десятки інститутів і проектно-конструкторських організацій, що напрацювали багато пропозицій, серед яких чимало не потребує великих затрат. Але для їхнього впровадження має бути вироблена конкретна програма дій, в якій необхідно передбачити основні тактичні напрями енергозбереження.

Нам бачиться, що серед головних складових цієї програми слід виділити три основні цикли заходів — технічних, економічних і освітніх.

До технічних слід віднести заходи щодо зменшення втрат енергії та її виробництва і передачі споживачам, ефективного керування навантаженням, в тім числі добовим і сезонним, впровадження альтернативних і локальних джерел енергії, утилізації зайвої енергії та інші.

До економічних — впровадження стандартів проектування житла та інших об'єктів, розрахованих на мінімальне енергоспоживання, стандартів економічності електричного і теплового устаткування і приладів, введення гнучкої системи тарифів плати за енергію і системи заохочень за дотримання і штрафів за недотримання економії, введення системи стимулювання підприємств аж до звільнення від податків за застосування нових енергоощадних технологій тощо.

Система освітніх заходів має включати в себе широку пропагандистську кампанію за економію енергії в усіх засобах масової інформації, зведення показових споруд і виготовлення стендів високої енергоефективності, проведення прикладного навчання, семінарів, курсів, конференцій з енергозбереження, розширення підготовки спеціалістів в галузі розробки, проектування, впровадження і експлуатації енергоефективних технологій.

Та слід врахувати, що за всього бажання ми не зможемо розв'язати ні стратегічні, ні тактичні завдання енергозбереження, якщо не будемо мати сучасних приладів і обладнання для вимірювання й регулювання витрат енергії. На жаль, нема сьогодні в Україні цих приладів і систем, як нема і достатнього розуміння необхідності їх випуску.

Заводи, що можуть виготовляти цю техніку, сьогодні випускають кавомолки, кухонні комбайни й каструлі, їм це вигідніше. Ми не проти того, щоб забезпечувати населення побутовою технікою. Але на те й держава, щоб потурбуватися про пріоритети, про державну необхідність.

Поза всяким сумнів, що закон про енергозбереження буде прийнято не тільки у першому читанні і відповідний комітет буде затверджено. Здоровий глузд має перемогти. Однак ми вважаємо, що Комітет з енергозбереження має бути не черговим інспектувальним органом, як пропонувалося Верховній Раді, а таким, що розробляв би й здійснював державну політику високої енергоефективності.

Тоді ми зумімо подолати інерцію минулого і вийти з кризи. Поки, на жаль, йдемо шляхом колишнього СРСР.

Артур ПРАХОВНИК, професор, директор НДІ автоматики й енергетики;
Анатолій ПАНОВ, енергетик-економіст.



Катерина КІНДРАСЬ, «Голос України»

ЄВШАН-ЗІЛЛЯ ПРОФЕСОРА ВАЩЕНКА,

або Від чого найбільше застерігав український педагог

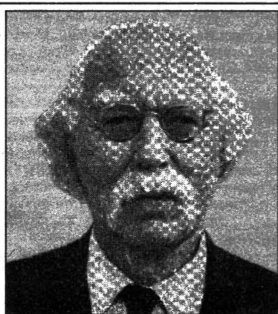
Освіта

Наступного дня після знайомства з господарями здалося, що двері в цьому домі, в центрі Брюсселя, ніхто ніколи не зачиняє на ключ, телефон не змовкає ні вдень, ні вночі, а на кухні завжди можна знайти гарячий чай і каву.

Та й сама оселя, де живуть Ковалі, час від часу перетворюється на готель. Особливо часто тут бувають гості з України: прохані і непрохані — хто у службових справах, хто приїхав купувати дешеве авто, хто на заробітки, а кому просто ніде заночувати... За десятки років доброчинної діяльності для української справи ця родина не звикла нехтувати нічим, що стосується Батьківщини. Тому всі гості — бажані. В перші дні роботи тут знайшло прихисток навіть посольство України.

Господар Омелян Коваль, голова Українського допомогового комітету у Бельгії і координаційного осередку українських громадських установ Західної Європи, влітку 1941 року юнаком проголошував на Прикарпатті відновлення української державності, чим дуже гордиться і за що поплатився п'ятьма роками концентраційних таборів фашистського режиму. Після війни не забажав змінювати Освенцим на Колиму, тому й оселився у Бельгії. Але заможна чужина так і не стала рідною — Ковалі не прийняли ні бельгійського, ні німецького, ні якогось іншого громадянства. Так живуть і тепер: без жодного громадянства, зате з чистим сумлінням. Разом з дружиною Іванною вони виростили й виховали в українському дусі четверо дітей. Один із синів — Зенон — нині працює в нашому дипломатичному представництві у Брюсселі, і посол В. Василенко назвав це ідеальним прикладом прекрасної співпраці материкової України та діаспори.

А ще дім Ковалів у центрі Брюсселя нагадує величезний архів. Невивчений і недосліджений. Під час однієї з екскурсій по «архіву» Омелян Коваль показав мені книгу «Виховний ідеал» і відкрив педагогічне вчення Григорія Ващенка.



Проф. Григорій ВАЩЕНКО.

— Професор мріяв створити українську національну педагогіку і цій ідеї присвятив понад тридцять років наукової праці. Простудіювавши вчення Платона й Арістотеля, мислителів Середньовіччя, основоположників дидактики Коменського і Песталоцці, систему освіти й виховання в українській державі княжої доби, в часи Запорізької Січі, дослідивши модерні педагогічні системи, він довів, що головним елементом національної освітньої системи є ідеалістичне світосприймання. І цим, по суті, заперечив комуністичний устрій виховання з його матеріалізмом і атеїзмом.

Професор почав висловлювати такі міркування не в еміграції, а ще в 20—30-х роках на Полтавщині. В ті часи з ініціативи товариства «Шкільна освіта» майже в усіх містах України були організовані спеціальні вчительські курси, на яких Григорій Ващенко працював задля створення нового шкільництва. З 1927 року він стає керівником кафедри педагогіки Полтавського педінституту і пише працю «Загальні методи навчання» — підручник для вищих освітянських навчальних закладів. Правда, згодом її кваліфікували як «буржуазно-націоналістичну» й вилучили з ужитку.

Професор рішуче виступав проти так званих методів рефлексології, поширених тоді в радянській школі. Він вважав їх насильством над психікою дитини. За Григорієм Ващенком, повноцінна національна школа неможлива без високого рівня педагогічних наук, організації педагогічних досліджень, лабораторій, видання літератури на найвищому рівні... Тобто того, до чого лише тепер повертається українська національна освіта. У праці «Проект системи освіти в самостійній Україні» він пише: «Може статися так, що вороги будуть переможені, а коли прийде справа до мирного будівництва в Україні, наш народ виявить повну непідготовленість, і це врешті-решт може призвести до того, що нами знову опанують якісь спритні чужинці...» Боюсь, ці слова можуть виявитися пророчими.

— Якщо головним елементом національної системи освіти професор Ващенко вважає ідеалістичне сприйняття світу, то які саме ідеали мають обирати наші діти?

— Цій темі він присвятив окрему працю — «Виховний ідеал». Призначена вона для вихователів, учителів і батьків. Професор вибудовує виховний ідеал української людини на двох головних підвалинах: християнській моралі й українській духовності. Як приклади для наслідування виступають у нього доблесні козаки, герої визвольних змагань, княжі дружинники — люди, для яких честь і слава Руси-України понад усе. Геройська постава характеризує й борців, засланих на каторгу в заполярні холоди, де навіть попри жорстокі репресії поліцейського управління українські патріоти піднімалися на страйки проти катів...

У «Виховному ідеалі» автор аналізує ідеал людини в літературних творах, фольклорі, побуті, родинному житті.

— В Україні безсумнівним авторитетом у педагогічній науці вважають Сухомлинського. А як ставився до його спадщини Ващенко?

— Сухомлинський, звичайно, — непересічний педагог. Проте Григорій Ващенко критикував його за те, що він допомагав режимові руйнувати душу, одурманювати дітей. Хоча, очевидно, Сухомлинський змушений був певною мірою це робити. Але якщо відсіяти цю данину більшовицькому режимові, то його методичні підходи цікаві. Особливої уваги заслуговують казки Сухомлинського. Найбільшої ж критики зазнав Макаренко. Бо в його педагогіці взагалі відсутній момент українського патріотизму. Якщо вчення Сухомлинського міцно спирається на рідну землю, матір-природу, то Макаренкові методи — типовий приклад космополітизму.

— Педагогіка Ващенка, наскільки я зрозуміла, базується на національних традиціях. Чи мало його вчення резонанс серед чужинців — освітян, науковців Західної Європи, Америки?

— Методика викладання на педагогічному факультеті в Українському вільному університеті (Мюнхен) й досі ґрунтується на вченні професора Ващенка. У стінах УВУ часто відбувалися наукові дискусії, в результаті яких нерідко виходило, що український професор стоїть на голову вище за багатьох відомих педагогів зі США і країн Західної Європи.

— А як сприйняли вчення професора українські науковці й освітяни? Адже ви приїхали в Україну великою мірою саме завдяки Ващенку, бо прагнули повернути Батьківщині ще одне втрачене ім'я...

— Так, моє перше побачення з Україною через 51 рік розлуки відбулося на Полтавщині, куди я привіз ідеї Ващенка. Потому об'їхав ще 18 областей, зустрічався зі школярами, студентами, вчителями, викладачами, мав розмову з першим заступником міністра освіти України Анатолієм Погрібним. І тепер, перевіривши це вчення в стику з дійсністю, з великою приємністю можу ствердити: воно не утопічне, слушне, актуальне. Ващенко вважав, що більшовицька освіта — це намул, який треба зчистити, бо під ним криються справжні цінності. Пригадую, коли я закінчив читати лекцію в Макіївському педагогічному інституті, зал вибухнув аплодисментами. І то були не просто оплески ввічливості. Я бачив очі тих студентів і викладачів — вони розуміли, сприймали те, що я говорив. Це означає: навіть поколінням, вихованим на радянських ідеалах, подай євшан-зілля — і їхня душа зреагує, відгукнеться. Мені приємно, що недавно в Україні створено товариство послідовників Григорія Ващенка.

— Як склалася доля професора в еміграції?

— Тривалий час він працював в Українському вільному університеті. Написав ряд праць, зокрема «Виховна роль мистецтва», «Засади естетичного виховання», «Тіловиховання як засіб виховання волі й характеру» й інші. Залюбки брав участь у молодіжних таборах — у нього був особливий дар спілкування з дітьми. Отож можна твердити, що професор довершив в еміграції працю свого життя, розпочату на Полтавщині, — створив національну педагогіку, яка відповідає ментальності, історичній місії українського народу й потребам його державного будівництва.

Брюссель — Київ.

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Повертається гетьман із зони

Факт і коментар

Представник Президента у Сумській області пан Єпіфанов видав розпорядження про впорядкування місця поховання гетьмана Івана Скоропадського. Прокоментувати цей факт кореспондент «Голосу України» попросив заступника начальника обласного управління з питань культури і національного відродження Віктора КАЗБАНА:

— З усіх гетьманів, котрі в різний час правили Лівобережною Україною, після смерті пощастило, якщо можна так сказати, лише І.Скоропадському. Де могили решти, невідомо.

Іван Скоропадський похований у Гамаліївському монастирі, неподалік від Шостки, у сімейному склепі церкви Святого Харлампія.

Мирно покоївся прах членів гетьманської родини у підземеллі церкви аж до 1961 року. Потім хвиля кампанії щодо закриття монастирів докотилася і до Гамаліївки. Замість ченців тут з'явилися нові господарі — засуджені до різних строків позбавлення волі злочинці. Отака доля: за царювання Петра I уникнув старий гетьман в'язниці, а за радянських часів потрапив у зону. Дякувати Богові, що хоч поховання не знищили: до часу забетонували підземелля, аби не тривожити покійних близькою присутністю механічної майстерні.

Духовність поступово все ж таки повертається у цю святогрішну обитель. Адміністрація колонії відгукнулася на прохання засуджених-віруючих, і тепер у церкві Святого Харлампія, спорудженій колись коштом гетьмана, для них час від часу правлять службу священнослужителі Києво-Печерської лаври. Власними силами ув'язнені ремонтують приміщення храму, готуючись до його переосвячення, яке намічено на 23 лютого цього року.

Розпорядження глави обласної держадміністрації ініційоване обласним відділенням товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Відповідно до цього документа передбачено, зокрема, наукове обстеження, реставрацію будівель, виведення церкви за територію колонії. У перспективі — сподіваємось, недалекій — з'явиться можливість перевести виправну установу в інше місце, а монастир передати релігійній громаді.

Сумська область.

Кримінальний тиждень

За минулий тиждень розкрито 194 тяжких злочина, у тому числі 27 вбивств, 3 згвалтування, 7 тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, і 18 розбійних нападів. Викрито і знешкоджено 43 злочинні групи. У затриманих вилучено 3 автомати, 3 карабіни, 9 пістолетів, обріз мисливської рушниці, 3 одиниці саморобної вогнепальної зброї, 18 гранат та понад 2,5 тисячі набоїв.

Виявлено 602 факти, пов'язані з незаконним обігом наркотиків. Припинено діяльність 9 злочинних груп наркоділків. Порушено 452 кримінальні справи, у тому числі 25 — за збут наркотиків.

Зодчий, який спеціалізувався на кіосках

Працівниками державної служби боротьби з економічними злочинами Запорізького УВС викрито архітектора головного управління архітектури і містобудівництва громадянина Б. Встановлена його причетність до 13 фактів хабарництва. Валюту та карбованці він отримував від підприємств за дозвіл встановлення комерційних кіосків. У хабарника вилучено 1,5 тисячі доларів США та речі, отримані у вигляді хабара. Слідство триває.

Вибух

стався на кисневому заводі у Дніпропетровську під час наповнення балонів ацетиленом, внаслідок якого отримали тілесні ушкодження 5 робітників, пошкоджено устаткування та перекриття ацетиленового цеху. Причини аварії з'ясовуються.

Ікона чи життя

Працівниками карного розшуку Полтавської області затримано жителя міста Сухумі, президента комерційної фірми «Валі» та місцевого жителя, які у Кременчуці під час купівлі за 30 тисяч доларів США ікони у студента Харківського політехнічного інституту Докучаєва вбили останнього і зникли. У затриманих вилучено ікону та знаряддя вбивства.

Були хуліганами, стали вбивцями

12 лютого в Севастополі заступник начальника Гагаринського РВВС капітан міліції В. Приходько, представившись, зробив зауваження трьом громадянам, які, перебуваючи в нетверезому стані, брутально лаялися і приставали до перехожих.
Хулігани накинулися на міліціонера й почали бити його. Від отриманої черепно-мозкової травми Приходько помер на місці злочину.
За скоєння вбивства затримано місцевих жителів Шувалова, робітника малого підприємства «Меркурій», матроса СГП «Атлантика» Бодрова та лейтенанта однієї із військових частин Хоніна.

Станіслав КОЛДУНЕНКО,
начальник прес-служби МВС України.

Кабінет Міністрів України

Постанова від 16 лютого 1994 р. № 94 Київ

Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

На виконання постанови Верховної Ради України від 22 жовтня 1993 р. «Про введення в дію Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що передбачені Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» пільги щодо оплати житла та комунальних послуг надаються ветеранам війни, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, і особам, на яких поширюється чинність зазначеного Закону, незалежно від того, хто є наймачем і яка форма власності житлового фонду, з урахуванням членів їх сім'ї, які проживають разом з ними, виходячи із встановлених чинним законодавством норм житла та розміру плати за користування ним.

До комунальних послуг належать: водопостачання, включаючи постачання привізною водою для господарсько-побутових потреб; гаряче водопостачання; користування тепловою енергією; вивезення побутових відходів; водовідведення, включаючи обслуговування вигрібних ям загального та особистого користування в садибах житлових будинків; газ, у тому числі зріджений, що використовується для опалення житлових приміщень, підігріву води в будинках, які не мають централізованого гарячого водопостачання; користування електроенергією.

Пільги щодо плати за користування електроенергією в гаражах, дачних будинках і на садових ділянках не надаються, за винятком, коли споруди знаходяться на присадибних ділянках за місцем проживання.

Пільги щодо плати за користування електричною енергією, що відпускається для комунально-побутових потреб, надаються в межах граничного рівня споживання, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1993 р. № 978. Оплата електроенергії, витраченої понад граничний рівень, встановлений зазначеною постановою, провадиться в одинарному розмірі.

2. Пільги щодо абонементної плати за користування квартирним телефоном і погодинної оплати місцевих розмов надаються за умови переіменування абонемента на особу, яка має право на пільги, з дня її звернення.

3. Пільги на безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту /за винятком таксі/, автомобільним транспортом загального користування /за винятком таксі/ в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів надаються незалежно від місця проживання осіб, яким надані пільги.

Пільги на проїзд залізничним, водним, повітряним, міжміським автомобільним транспортом можуть надаватися на території інших держав, якщо укладено відповідні міждержавні договори /угоди/.

4. Інвалідам війни, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та особам, на яких поширюється чинність Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», надається право на позачергове забезпечення продовольчими товарами поліпшеного асортименту та промисловими товарами підвищеного попиту відповідно до переліку і норм, встановлених Радою Міністрів Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Першочергове обслуговування учасників бойових дій, учасників війни, осіб, на яких поширюється чинність зазначеного Закону, підприємствами, установами й організаціями служби побуту, громадського харчування, торгівлі, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту, а також у лікувально-профілактичних закладах, аптеках здійснюється незалежно від форми власності. Інваліди війни та особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, обслуговуються цими закладами позачергово.

Для продажу зазначеним особам продовольчих і промислових товарів створюються спеціальні салони-магазини, секції, відділи та інші види пільгового торговельного обслуговування.

5. Пільга на позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома надається за висновками медичних закладів особам, які потребують постійного стороннього догляду.

У разі неможливості здійснення такого обслуговування їм відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом. Рішення про відшкодування витрат приймають районні /міські/ відділи соціального захисту населення.

Для призначення відшкодування таких витрат до відділу соціального захисту населення за місцем проживання подаються:

заява;

довідка, видана житлово-комунальною організацією, а в населених пунктах, де їх немає, — відповідними Радами народних депутатів, про склад сім'ї та умови проживання заявника /за встановленою формою/;

висновок медичного закладу за місцем проживання про наявність медичних показань чи протипоказань /їх характер і тривалість/ для влаштування до стаціонарного закладу відповідного профілю та взяття на обслуговування службами соціального захисту населення вдома.

Рішення про відшкодування зазначених витрат приймається у 15-денний термін з дня подання заінтересованою особою заяви з усіма необхідними документами. Розмір відшкодування становить до 25 відсотків посадового окладу соціального працівника.

Конкретні розміри відшкодування витрат встановлюються з урахуванням стану здоров'я особи, яка потребує догляду, обсягу соціального обслуговування та умов проживання /міська або сільська місцевість, наявність або відсутність комунально-побутових зручностей, транспортної мережі та ін./.

Виплата призначається на термін від 1 до 6 місяців і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду.

У разі відмови такої особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, не провадиться.

Виявлення, облік, обстеження умов життя осіб, які потребують догляду, провадиться районними відділами соціального захисту населення.

6. Витрати державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій /далі організацій/, пов'язані з наданням пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», покриваються місцевими фінансовими органами на підставі розрахунків, поданих організаціями, шляхом перерахування коштів на їх рахунки в установах банків.

Пільги, передбачені зазначеним Законом, надаються організаціями за рахунок власних коштів з наступним відшкодуванням їх з бюджету за встановленими нормами у погодженні з фінансовими органами терміни.

Відшкодування організаціям витрат, пов'язаних з наданням пільг, фінансові органи провадять за рахунок коштів місцевих бюджетів на підставі перевірених ними розрахунків, поданих організаціями.

Організації в установленому порядку подають фінансовому органу за місцем їх знаходження платіжне доручення на погоджену загальну суму витрат у чотирьох примірниках. Перший примірник доручення підписується керівником або заступником і головним бухгалтером фінансового органу і скріплюється печаткою. Три примірники доручення подаються в установу банку.

Четвертий примірник платіжного доручення і розрахунок до нього залишаються у фінансовому органі, який веде облік відшкодування зазначених витрат. Видатки, пов'язані з наданням пільг відображаються в обліку виконання місцевого бюджету у розділі 207 параграфу 11 «Пільги учасникам війни» Класифікації доходів і видатків державного і місцевих бюджетів.

Видатки, пов'язані з наданням пільг, щодо користування міським, залізничним та водним транспортом приміського сполучення, а в сільській місцевості — автобусами приміських маршрутів, враховуються при визначенні загальної суми збитків транспорту, яка покривається з бюджету.

7. Громадянам, які набули статусу ветерана війни або особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, та особи, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», після прийняття цього Закону, пільги надаються з дня звернення.

8. До виготовлення нових бланків посвідчень ветерана війни та особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», пільги надаються на підставі посвідчень та листків-талонів на пільговий проїзд, що діяли на 1 січня 1992 р., пенсійного посвідчення з поміткою органу, який призначив пенсію про право на пільги, або відповідної довідки /перелік додається/.

9. Міністерству оборони, Міністерству соціального захисту населення, Міністерству фінансів, Міністерству зв'язку, Міністерству транспорту і Державному комітетові по житлово-комунальному господарству давати роз'яснення з відповідних питань щодо застосування цієї постанови.

10. Державному комітетові по житлово-комунальному господарству разом з Міністерством соціального захисту населення, Міністерством оборони і Міністерством фінансів визначити в місячний термін порядок проведення безплатного капітального ремонту житлових будинків /квартир/ інвалідів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей загиблих військовослужбовців та прирівняних до них осіб.

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Ю.ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.

Міністр Кабінету Міністрів України І.ДОЦЕНКО.

ПЕРЕЛІК документів, на підставі одного з яких надаються пільги, передбачені Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

І. Учасники бойових дій

«Удостоверение участника войны»

«Свидетельство о праве на льготы»

«Удостоверение» /при наявності штампу «Україна. Учасник бойових дій»/

Довідки, видані органами Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства закордонних справ

II. Інваліди війни

«Удостоверение инвалида Отечественной войны»

«Удостоверение инвалида о праве на льготы»

Довідки, видані органами Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства соціального захисту населення України

III. Учасники війни

«Удостоверение» /при наявності штампу «Україна. Учасник війни»/

«Удостоверение о праве на льготы»

«Пенсійне посвідчення» /при наявності штампу чи відповідного запису «Україна. Учасник війни»/

Довідки, видані органами Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства соціального захисту населення, Міністерства праці

IV. Особи, на яких поширюється чинність цього Закону

«Пенсійне посвідчення» /при наявності штампу чи відповідного запису «Україна. Сім'я загиблого» або «Україна. Дружина /чоловік/ померлого інваліда /учасника Вітчизняної війни/»/

Довідки, видані органами Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства соціального захисту населення

V. Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною

Документи, які підтверджують присвоєння звання Героя Радянського Союзу, Героя Соціалістичної Праці, нагородження орденом Слави трьох ступенів та засвідчують особу нагородженого

Примітка. Довідки, штампи та записи у посвідченнях завіряються підписом військкома, керівника відділу /управління/ чи іншого органу, що їх видав, та скріплюються гербовою печаткою.

Міністр Кабінету Міністрів України І.ДОЦЕНКО.

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про дорожній рух» і з метою подальшого вдосконалення законодавства Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

І. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст.1122; 1985 р., № 17, ст.415, № 24, ст.553, № 44, ст.1056; 1986 р., № 15, ст.326, № 27, ст.539, № 52, ст.1057; 1987 р., № 12, ст.226, № 25, ст. ст.453, 454, № 35, ст.674, № 49, ст.1009, № 50, ст.1016; 1988 р., № 33, ст.808, № 52, ст.1184; 1989 р., № 19, ст.182, № 22, ст.236, № 49, ст. 673; 1990 р., № 5, ст. ст.59, 60, № 12, ст.194, № 18, ст.278, № 20, ст. 313, № 22, ст.367, № 34, ст.501; 1991 р., № 7, ст.45, № 8, ст.56, № 11, ст.106; Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 39, ст.514, № 40, ст.527, № 45, ст.600; 1992 р., № 5, ст.40, № 32, ст.457, № 35, ст.511, № 39, ст. ст.570, 571, № 47, ст.648; 1993 р., № 6, ст.35, № 12, ст.100, № 15, ст. 134, № 18, ст.189, № 22, ст.232):

1. Доповнити Кодекс статтею 122^3 такого змісту:

«Стаття 122^3. Перешкоджання проведенню огляду транспортних засобів

Перешкоджання проведенню працівником міліції огляду транспортних засобів у передбачених законом випадках—

тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Статті 121, 122, 127 і 139 викласти в такій редакції:

«Стаття 121. Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів, правил користування ременями безпеки або мотошоломами

Керування водіями транспортними засобами, що мають несправності гальмової системи або рульового управління, або переобладнаними з порушенням відповідних правил, нормативів і стандартів, або такими, що своєчасно не пройшли державного технічного огляду,—

тягне за собою накладення штрафу від 0,2 до 0,3 мінімального розміру заробітної плати.

Керування водіями транспортними засобами з технічними несправностями, за винятком несправностей, зазначених у частині першій цієї статті, за якими згідно з встановленими правилами експлуатація їх забороняється,—

тягне за собою накладення штрафу від 0,1 до 0,2 мінімального розміру заробітної плати.

Порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами —

тягне за собою накладення штрафу від 0,1 до 0,2 мінімального розміру заробітної плати.

Керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) у встановленому порядку, з підробленим номерним знаком, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандарту, а так само з умисно прихованим номерним знаком —

тягне за собою накладення штрафу від двох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень: керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) в установленому порядку, з підробленим номерним знаком, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу, а так само з умисно прихованим номерним знаком —

тягне за собою накладення штрафу від трьох до восьми мінімальних розмірів заробітної плати з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Під транспортними засобами у статтях 121 — 128^1, частинах перших і других статей 129, 130, статтях 132, 140 слід розуміти всі види автомобілів, мотоциклів, тракторів та інших самохідних машин, трамваїв, тролейбусів та інших транспортних засобів, обладнаних двигуном з робочим об'ємом 50 куб. см і більше, а також причепи.

Стаття 122. Перевищення водіями транспортних засобів швидкості руху, невиконання сигналів регулювання дорожнього руху, порушення правил перевезення людей та інших правил дорожнього руху

Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху більш як на 20 кілометрів на годину, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, початку руху, зміни напрямку руху, проїзду спеціальних транспортних засобів —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,2 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати.

Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху менш як на 20 кілометрів на годину, недодержання ними вимог дорожніх знаків, розмітки проїзної частини шляхів або безпечної дистанції, порушення правил зупинки і стоянки, розташування транспортних засобів на проїзній частині, руху автомагістралями, пріоритету транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми світловими приладами, попереджувальними сигналами, буксирування механічних транспортних засобів, перевезення людей або руху тротуарами чи пішохідними доріжками —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,1 до 0,3 мінімального розміру заробітної плати.

Ненадання водіями транспортних засобів переваги в русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, а так само інші порушення правил проїзду пішохідних переходів —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,3 до 0,6 мінімального розміру заробітної плати.

Порушення, передбачені частинами першою або другою чи третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, тобто примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрямок руху або вживати інших заходів щодо забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян, —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати або позбавлення права керування транспортним засобом на строк від шести місяців до одного року»;

«Стаття 127. Порушення правил дорожнього руху пішоходами, велосипедистами, возіями та іншими особами

Непокора пішоходів сигналам регулювання дорожнього руху, перехід ними проїзної частини у невстановлених місцях або безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, невиконання інших правил дорожнього руху —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,1 до 0,3 мінімального розміру заробітної плати.

Порушення правил дорожнього руху особами, що керують транспортними засобами, обладнаними двигуном з робочим об'ємом до 50 куб. см, велосипедами, а також возіями та іншими особами, які користуються шляхами, —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,1 до 0,2 мінімального розміру заробітної плати.

Ті самі порушення, вчинені особами, зазначеними в частинах першій або другій цієї статті, які перебувають у стані сп'яніння, —

тягнуть за собою накладення штрафу від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати.

Порушення, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна чи створення аварійної обстановки, а так само залишення особами, зазначеними в частинах першій або другій цієї статті, на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,5 до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 139. Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд та технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для руху та невжиття необхідних заходів для їх усунення

Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, трамвайних колій, технічних засобів регулювання дорожнього руху, самовільне знімання, закриття чи встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення шляхового покриття або невжиття необхідних заходів до їх усунення та попередження інших учасників руху про небезпеку, що виникла, або невжиття службовими особами заходів щодо заборони руху підвідомчих транспортних засобів і машин на гусеничному ходу шляхами, удосконалене покриття яких може бути пошкоджено, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від 0,5 до двох мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — від 1,5 до 2,5 мінімального розміру заробітної плати.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів чи іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від одного до 2,5 мінімального розміру заробітної плати і на службових осіб — від 1,5 до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

3. У частині першій статті 15 слова «правил дорожнього руху» замінити словами «правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху».

4. У частині другій статті 30 слова «керування в стані сп'яніння» замінити словами «керування в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також у разі невиконання вимоги працівника міліції про зупинку транспортного засобу, залишення на порушення вимог встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, ухилення від огляду на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння».

5. Абзац другий статті 80 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на службових осіб від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати».

6. Абзац другий статті 81 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу від 0,3 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати».

7. Абзац другий статті 84 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на громадян від 0,5 до одного мінімального розміру заробітної плати і на службових осіб — від одного до 1,5 мінімального розміру заробітної плати».

8. У статті 121^1:

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі до ста карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,1 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати»;

в абзаці другому частини другої слова «в розмірі від ста до трьохсот карбованців» замінити словами «від одного до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

9. У статті 122^1:

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу від 0,2 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців»;

абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

«тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року».

10. У статті 122^2:

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі до двохсот карбованців» замінити словами «від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від одного до трьох років»;

частину другу виключити.

11. У статті 123:

абзац перший частини першої після слів «чергового по переїзду» доповнити розділовим знаком «,»;

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі до трьохсот карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати»;

частину другу замінити двома частинами такого змісту:

«Інші порушення правил проїзду залізничних переїздів, крім передбачених частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу від 0,5 до одного мінімального розміру заробітної плати.

Порушення, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд, —

тягнуть за собою накладення штрафу від двох до трьох мінімальних розмірів заробітної плати або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від шести місяців до одного року».

12. Частини першу та другу статті 124 замінити однією частиною такого змісту:

«Порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, крім передбачених статтею 123, частинами першою або другою статті 130 цього Кодексу, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати або позбавлення права керування транспортни-

(Продовження на 10-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

(Продовження. Початок на 9-й стор.).

ми засобами на строк від трьох до шести місяців».

13. В абзаці другому статті 124^1 слова «в розмірі до п'ятдесяти карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,5 до одного мінімального розміру заробітної плати».

14. У статті 125:

в абзаці першому слова і цифри «частинами першою і другою статті 131» виключити;

абзац другий викласти в такій редакції: «тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 0,1 мінімального розміру заробітної плати».

15. У статті 126:

назву статті доповнити словами: «або водіями, які не мають при собі чи не пред'явили для перевірки відповідних документів»;

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати»;

у частині другій:

в абзаці першому виключити слова «а так само повторне протягом року вчинення одного з порушень, передбачених частиною першою цієї статті»;

в абзаці другому слова «в розмірі від ста до двохсот карбованців» замінити словами і цифрами «від 1,5 до 2,5 мінімального розміру заробітної плати»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Керування транспортними засобами водіями, які не мають при собі або не пред'явили чи не передали до перевірки посвідчення, реєстраційних та інших документів, що підтверджують право на керування чи розпорядження транспортним засобом, дорожнього (маршрутного) листа та документів на вантаж, що перевозиться (крім власників транспортних засобів, які використовують їх в індивідуальних некомерційних цілях), талона про проходження державного технічного огляду, —

тягне за собою накладення штрафу від 0,2 до 0,3 мінімального розміру заробітної плати».

16. В абзаці другому статті 128 слова «у розмірі від ста до двохсот карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати».

17. У статті 128^1:

в абзаці першому після слів «установах та організаціях» доповнити словами «при розробці та виготовленні транспортних засобів і деталей до них або інших предметів їх додаткового обладнання», а слова «при розробці та впровадженні генеральних планів, проектів планіровки і забудови населених пунктів» виключити;

в абзаці другому слова «у розмірі від ста до двохсот карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,5 до одного мінімального розміру заробітної плати»;

доповнити статтю частиною другою такого змісту:

«Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна,—

тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб від 1,5 до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

18. У статті 129:

у частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, або у хворобливому стані, або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, або таких, що не пройшли у встановлений строк медичного огляду»;

в абзаці другому слова «у розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати»;

в абзаці другому частини другої слова «у розмірі від ста до трьохсот карбованців» замінити словами і цифрами «від одного до 1,5 мінімального розміру заробітної плати»;

в абзаці другому частини третьої слова «у розмірі ста карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати».

19. У статті 130:

у частині першій:

в абзаці першому слово «водіями» замінити словом «особами», доповнити його словами «а так само ухилення осіб, які керують транспортними засобами, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від одного до двох років і на інших осіб — накладення штрафу від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень:

керування транспортними засобами особами в стані сп'яніння, ухилення осіб, які керують транспортними засобами, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння,—

тягне за собою накладення штрафу на водіїв від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від двох до трьох років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого і на інших осіб — накладення штрафу від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого»;

в абзаці другому частини третьої слова «в розмірі п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

в абзаці другому частини четвертої слова «в розмірі п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати».

20. У статті 131:

частини першу та другу виключити. У зв'язку з цим частини третю та четверту вважати відповідно частинами першою та другою;

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

в частині другій:

в абзаці першому слово «третій» замінити словом «першій»;

в абзаці другому слова «в розмірі п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати».

21. У статті 132:

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на громадян від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати і на службових осіб — від одного до трьох мінімальних розмірів заробітної плати, а на водіїв транспортних засобів — накладення штрафу від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців»;

в абзаці другому частини другої слова «попередження або» виключити, а слова «у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,1 до 0,3 мінімального розміру заробітної плати».

22. У статті 133:

назву статті викласти в такій редакції:

«Порушення правил перевезення небезпечних речовин і предметів, великогабаритних та великовагових вантажів на транспорті»;

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі до десяти карбованців» замінити словами «від одного до трьох мінімальних розмірів заробітної плати»;

в абзаці другому частини другої слова «у розмірі до десяти карбованців» замінити словами «від одного до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати», а слова «від двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами і цифрами «від 1,5 до шести мінімальних розмірів заробітної плати»;

в абзаці другому частини третьої слова «у розмірі від десяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від двох до восьми мінімальних розмірів заробітної плати», а слова «у розмірі від двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

доповнити статтю після частини третьої новою частиною такого змісту:

«Порушення правил перевезення небезпечних, великогабаритних та великовагових вантажів на автомобільному транспорті —

тягне за собою накладення штрафу на водіїв транспортних засобів від одного до трьох мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

у зв'язку з цим частини четверту і п'яту вважати відповідно частинами п'ятою і шостою;

в абзаці другому частини п'ятої слова «в розмірі до десяти карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,5 до двох мінімальних розмірів заробітної плати».

23. У статті 140:

в назві статті слова «Порушення правил утримання» замінити словами «Порушення правил, норм і стандартів при утриманні»;

в абзаці першому частини першої слова «Порушення правил утримання» замінити словами «Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху при утриманні»;

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб від 0,5 до 1,5 мінімального розміру заробітної плати»;

в абзаці першому частини другої слова «визначеного порядку: погодження з державною автоінспекцією маршрутів руху транспортних засобів загального користування або транспортних засобів, що перевозять вибухові, радіоактивні, сильнодіючі, отруйні речовини» замінити словами «визначеного порядку погодження з державною автоінспекцією: маршрутів руху транспортних засобів загального користування», а слова «перевезення небезпечних великовагових і великогабаритних вантажів» та «проектів генеральних планів, планіровки та забудови населених пунктів» виключити;

в абзаці другому частини другої слова «у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців» замінити словами і цифрами «від 0,3 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати»;

в абзаці першому частини третьої слова «Невстановлення передбачених нормативами пізнавальних знаків на шляхах про проведення робіт, залишення на шляху дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій» замінити словами «Порушення нормативів щодо обладнання на дорогах місць: провадження робіт, залишення дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій тощо»;

абзац другий частини третьої викласти в такій редакції: «тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від 0,2 до 0,5 мінімального розміру заробітної плати і на службових осіб — від 0,5 до одного мінімального розміру заробітної плати»;

доповнити статтю частиною четвертою такого змісту: «Порушення, передбачені частиною першою або другою чи третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна,—

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від одного до 2,5 мінімального розміру заробітної плати і на службових осіб — від 1,5 до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

24. У статті 218:

у частині першій слова і цифри «статтею 132 (крім справ про використання транспортних засобів водіями)» виключити, а цифри «140–142» замінити цифрами «141, 142»;

у частині другій слова і цифри «статтею 132 (крім справ про використання транспортних засобів водіями)» виключити.

25. У статті 219 слова і цифри «статтею 132 (крім справ про використання транспортних засобів водіями)» виключити.

26. Статтю 221 та частину першу статті 294 після цифр «51^1» доповнити словами і цифрами «частиною п'ятою статті 121, частиною другою статті 130, статтями».

27. У статті 222:

у частині першій слово і цифри «статті 121–128^1» замінити словами і цифрами «частини перша, друга, третя і четверта статті 121, статті 122–128^1, слова і цифри «частини перша і друга статті 130, частини перша і друга статті 131, частина перша статті 132 (про використання транспортних засобів водіями), стаття 133» замінити словами і цифрами «частина перша статті 130, статті 132, 133», а після цифр «139» доповнити цифрами «140»;

у частині другій:

у пункті 1 слово і цифри «статтею 133» замінити словами і цифрами «частинами першою, другою, третьою і п'ятою статті 133»;

у пункті 2 слова і цифри «частиною другою статті 121^1, статтями 122–124, частинами першою і другою статті 126, частиною другою статті 127, статтями 128, 128^1, частинами першою і другою статті 129, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131, статтею 132 (про використання транспортних засобів водіями), статтею 139 цього Кодексу, — начальник або заступник начальника відділення (відділу, управління) Державної автомобільної інспекції» замінити словами і

(Закінчення на 11-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

(Закінчення. Початок на 9–10-й стор.).

цифрами «частиною четвертою статті 121, статтею 121^1, частиною четвертою статті 122, статтями 122^1, 122^2, 122^3, частинами першою і третьою статті 123, статтями 124, 124^1, частинами першою і другою статті 126, частинами третьою і четвертою статті 127, статтями 128, 128^1, частинами першою і другою статті 129, частиною першою статті 130, статтею 132, частиною четвертою статті 133, статтями 139, 140 цього Кодексу, — начальник або заступник начальника відділення (відділу, управління, Головного управління) Державної автомобільної інспекції, начальник або заступник начальника відділу (управління, Головного управління) дорожньої міліції, командир або заступник командира окремого підрозділу дорожньо-патрульної служби»;

у пункті 3 слова і цифри «частиною першою статті 121^1, статтями 124^1, 125, частиною третьою статті 126, частиною першою статті 127» замінити словами і цифрами «частинами першою, другою і третьою статті 122, частиною другою статті 123, статтею 125, частиною третьою статті 126, частинами першою і другою статті 127».

28. У частинах перших статей 226 і 227 слова і цифри «частини третя і четверта статті 131» замінити словами і цифрами «частини перша і друга статті 131».

29. У частині першій статті 229 слова і цифри «частина четверта статті 133» замінити словами і цифрами «частина п'ята статті 133».

30. У статті 255:

у пункті 1 частини першої:

доповнити абзац другий після цифр «106^2» словами і цифрами «частина п'ята статті 121, частина друга статті 130», а цифри «132» і «140» виключити;

абзаци сімнадцятий і вісімнадцятий замінити одним абзацом такого змісту:

«органів Міністерства транспорту України (статті 136, 141, 142)»;

у частині другій: у пункті 2 слова і цифри «частини перша і друга статті 131» виключити;

у пункті 3 слова і цифри «частини третя і четверта статті 131» замінити словами і цифрами «частина перша і друга статті 131»;

у пункті 8 слова і цифри «частина перша статті 131» виключити.

31. У частині першій статті 258 після цифр «119» доповнити словами і цифрами «частинами першою, другою і третьою статті 121, частинами першою, другою і третьою статті 122, статтею 125, частиною третьою статті 126, частинами першою та другою статті 127, статтями».

32. У статті 265:

частину п'яту викласти в такій редакції:

«При вчиненні порушення, за яке відповідно до цього Кодексу може бути накладено адміністративне стягнення, у водія чи судноводія вилучається посвідчення водія (талон до нього, свідоцтво, диплом) на строк до винесення постанови у справі та сплати порушником штрафу, що фіксується у талоні до посвідчення водія, який повертається водію, або видається тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном. В разі відсутності у водія при вчиненні адміністративних порушень посвідчення водія або талона до нього, а так само в разі ухилення водія від сплати штрафу може бути затриманий транспортний засіб порушника до сплати ним штрафу. Про вилучені речі і документи робиться запис у протоколі про адміністративне порушення»;

у частині шостій:

слова і цифри «частинами першою і третьою статті 121, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131» замінити словами і цифрами «статтею 81 (щодо порушень, пов'язаних з використанням автомототранспортних засобів),

частинами першою, другою, четвертою і п'ятою статті 121, статтями 121^1, 122^3, 126, частинами першою і другою статті 130, частиною другою статті 132, частиною четвертою статті 133», а слова «працівник Державної автомобільної інспекції» замінити словами «працівник міліції»;

доповнити частину після слів «до усунення порушення» словами «а в разі вчинення порушень, передбачених статтею 122^2, а так само в разі залишення водієм транспортного засобу на порушення правил зупинки і стоянки — до оформлення відповідних документів про правопорушення». Слова «і про огляд» замінити словами «і (або) про огляд», а слова «Порядок затримання, доставки і зберігання номерних знаків та транспортних засобів визначається Міністерством внутрішніх справ України» замінити словами «Порядок затримання номерних знаків і транспортних засобів визначається Міністерством внутрішніх справ України, а порядок зберігання затриманих транспортних засобів та оплати за їх доставку і зберігання — Радою Міністрів Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями».

33. У частині другій статті 276 слова і цифри «частинами першою і другою статті 131» виключити. Доповнити цю частину словами «або за місцем проживання порушника».

II. Доповнити Кримінальний кодекс України статтею 215^5 такого змісту:

«Стаття 215^5. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівництво, реконструкцію, ремонт або утримання шляхів, вулиць, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, якщо це спричинило наслідки, зазначені у статті 215 цього Кодексу, —

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до десяти мінімальних розмірів заробітної плати».

III. Доповнити частину другу статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України після цифр «215^4» цифрами «215^5».

IV. Цей Закон набирає чинності з моменту його опублікування.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Економіка

Нема грошей — нема кохання

Залізниця: замальовки з натури

Ужгородський відділок Львівської залізниці — один з тих небагатьох в Україні, які здійснюють та обслуговують міжнародні перевезення. Свого часу імпортно-експортні транспортування тут становили понад 70 відсотків. Тепер ситуація змінилася: закордонні рейси зрівнялись із внутрішніми, але обидва — значно менших обсягів.

Левова частка, зрозуміло, належить вантажним перевезенням. Саме завдяки їм закарпатські залізничники ще якось тримаються на плаву. Пасажирські — традиційно нерентабельні. Лише в 1993 році збитки від них становили 19,4 мільярда карбованців.

Логічним тут було б запитання, чому не впливають на поліпшення фінансового становища міжнародні пасажирські рейси? Адже тільки через Чоп курсує 10 таких поїздів. І кожен з них необхідно перед перетином кордону «переставляти» на вужчі колії західних країн. Вартість заміни коліс лише одного вагона — 180 доларів США. Та чопські залізничники не отримують за свою роботу жодного цента. Бо її не оплачує їм ні держава, куди прямує поїзд, ні країна-відправник, якою здебільшого виступає Росія. Єдине — певну компенсацію в купонах одержують від Львівської залізниці, структурним підрозділом якої вважаються. Але там теж не поспішають з розрахунками.

Приміром, загалом головний підрозділ винен ужгородцям понад 14 мільярдів карбованців (у тому числі й за вантажні перевезення). Коли ж сюди додати ще й 9 мільярдів дебіторського боргу, можна уявити, в якій фінансовій скруті перебуває зараз відділок. Бо ж дамокловим мечем висять над колективом термінові платежі за енергоносії, кредити банку,



відрахування до бюджету і т.д., разом на 20 мільярдів карбованців. Дійшло до того, що зарплату за грудень працівникам почали видавати тільки наприкінці січня.

Такого раніше не траплялось. В разі необхідності виручала та ж валюта, яку завжди можна було обміняти на карбованці. Але з кожним роком її в колективі залишалося дедалі менше. Так, до середини 1993 року відділкові дозволяли використовувати тільки ВКВ, одержану за послуги на міжнародних перевантаженнях, і то лише третину заробленого. А з вересня минулого року ужгородців позбавили і цього джерела.

— Львів грошей своєчасно не сплачує, валюти немає. За що ж тоді утримувати рухомий склад, не говорячи вже про його оновлення? — бідкається начальник відділка Андрій Федченко.

Останній електровоз отримано в 1958-му, два дизелі — 1985-му, а «наймолодшій» електричці днями виповнилося 36. Жоден з цих видів залізничних «тягачів» на Україні не випускається. Отже, й не ремонтується. А колишній «старший брат» просить за лагодження одного дизеля «лише» 80 мільйонів рублів. Можна б домовитись дешевше з ужгородськими чи словацькими колегами. Але для цього знову ж таки потрібна валюта. Немає грошей — нема кохання. Схожа ситуація і з пасажирськими вагонами.

Відчутно б'ють по фінансах закарпатських залізничників приміські пасажирські перевезення. Враховуючи нинішні ціни на енергоносії та пальне, вартість проїзду тут досить помірна. Область розділена на 8 тарифних зон. Проїзд кожної з них коштує по 2 тисячі карбованців. Проїзд цієї відстані автобусом обійдеться у 4—5 разів дорожче. Тому люди добираються на роботу, їздять у справах переважно залізницею. Але багато хто норовить проїхати задурно. Керівництво відділка пішло на вимушені заходи. Спостерігав, як люди в залізничній формі чергували біля дверей кожного вагона приміських потягів і без квитка не впускали до них нікого. Частенько у рейси разом з ревізорами виїжджають омонівці. Приміром, лише на Королівському напрямі з їх допомогою контролери щодня здають у касу понад 600 тисяч карбованців.

Серйозною загрозою для безпеки руху поїздів стали останнім часом численні крадіжки різних залізничних пристроїв, що містять у собі кольорові метали. За минулий рік Ужгородському відділку в такий спосіб завдано збитків більш як на 176 мільйонів карбованців. І тільки щаслива випадковість, що той чи інший «демонтаж» не спричинив тяжкої аварії, людських жертв.

29 квітня 1992 року обласна Рада, прагнучи поліпшити фінансово-економічний стан Ужгородського відділка, прийняла рішення про зміну його статусу, вихід з підпорядкування Львівської залізниці і створення самостійного підрозділу. Але Кабінет міністрів та Укрзалізниця пропозицію не підтримали. Не вважає можливим зробити це за нинішніх умов і начальник відділка А.Федченко. Проте і працювати так, як сьогодні, далі не годиться. Укрзалізниці слід нарешті професіонально підійти до справи, запровадити ефективну структуру управління транспортом, взаєморозрахунків, а не лише обіцяти подати її на розгляд уряду на початку кожного нового року.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Наш текстиль шукає місце під сонцем Європи

Хто твердить, що Україні ні з чим виходити на європейський ринок, той глибоко помиляється. Вироби українських текстильників знаходять збут і на Заході, головне для наших виробників — посісти належне місце на ринку європейських товарів. У контексті допомоги Україні німецький уряд виділив кошти для проведення ряду заходів, спрямованих на поліпшення роботи українських текстильних підприємств, розвиток їхніх зовнішньоекономічних зв'язків та економічну стабілізацію країни.

Нещодавно відбувся семінар, завершальний етап якого присвячений навчанню керівників текстильних підприємств. Організатором цього заходу був уже знаний в Україні економіст А.Айхлер. Йшлося про стратегію та кооперацію на ринках текстильної галузі в Європі. Мета семінару — навчити українських текстильників орієнтуватися на внутрішніх та зовнішніх ринках як сировини, так і товарів, бо посісти місце в міжнародному поділі праці — головне для стабілізації на мікроекономічному рівні.

За словами начальника управління Держкомітету з легкої і текстильної промисловості Ірини Жагло, сьогодні, коли немає державного регулювання, надзвичайно важливо навчитися керівникові підприємства призвичаїтися до правил гри, які диктує ринок. Але насамперед їх потрібно знати. Знання, отримані на семінарі, допоможуть директорам виходити на контакт з партнерами, знаходити правильні рішення в ринкових умовах, формувати стратегію роботи підприємства, визначати поточні завдання й завойовувати ринок.

У семінарі взяли участь керівники найбільших текстильних, швейних і трикотажних підприємств України, які стали на шлях приватизації і працюють з іноземними партнерами. Скажімо, Житомирське акціонерне товариство «Україна» експортує 10 відсотків продукції до країн Заходу. І вивозило б більше, якби не квоти, встановлені на українські товари країнами ЄС для захисту європейського ринку. А ще кажуть, що наші вироби не конкурентоспроможні!

Раніше іноземні партнери виходили на українських виробників, щоб замовити певну партію виробів. Проте такий пасивний пошук не сприяв виходові кооперації на рівень, що його потребує сьогоднішнє виробництво. Знання, отримані на семінарі, дадуть можливість перейти до активного пошуку партнера.

Петро СТЕБЛІВ.

Запитуєте — відповідаємо

Приватизація: важкий поступ до ринку житла

Минув рік відтоді, як в Україні розпочали приватизувати державний житловий фонд. Що дав нам цей рік: ще квартиронаймачам і вже власникам приватизованого житла? Як спрацьовує Закон «Про приватизацію державного житлового фонду»?

Як свідчать численні листи дописувачів, проблем з приватизацією задосить. І хоча цю тему не оминають увагою засоби масової інформації, залишається цілий ряд запитань, які, на жаль, не можуть розв'язати на місцях відповідальні особи.

Тож аби мати інформацію щодо приватизації житла в Україні з перших вуст, наша кореспондентка зустрілася з головою Державного комітету України з житлово-комунального господарства, народним депутатом А. ДРОНЕМ.

— Анатолію Андрійовичу, деякі фахівці стверджують, що приватизаційний процес, не набравши обертів, завмирає, і, передовсім, через недосконалість закону?..

— Яким би чітким і лаконічним не був закон, з часом він вимагає змін і доповнень. Щодо темпів приватизації. На початок нинішнього року приватизовано 902 тисячі квартир (будинків). Це 13 відсотків від тих 7 мільйонів помешкань, що підлягають приватизації. Аналіз статистичних даних свідчить, що темпи приватизації наростають. Так, при середньомісячному рівні передачі житла в січні — вересні 65 тисяч квартир, у грудні минулого року цей показник становив 152 тисячі. Найліпше ведеться ця робота на Кіровоградщині, Херсонщині, Хмельниччині, в Республіці Крим (15—17 відсотків), а по житлу місцевих Рад — 21—24 відсотка.

Разом з тим перевірки на місцях і аналіз статистичних даних показали, що у деяких областях виконання закону кульгає. Найнижчі показники мають Львівська, Закарпатська, Харківська області. Звідти надходить найбільше скарг на порушення основних положень закону,безпідставні відмови в приватизації житла. Передовсім це стосується Львова, де міська Рада, порушивши закон, прийняла рішення про відмову в приватизації квартир з надлишком площі понад 15 кв.м.

За нашими даними у Чернівцях, Коломиї, Умані,Кременці громадяни по кілька місяців чекають у черзі, аби тільки здати документи на приватизацію. А в Житомирській, Чернівецькій, Рівненській областях подекуди досі не створені органи приватизації. Низькі показники зберігаються і за відомчим державним житловим фондом. Зокрема, на підприємствах Украгропромбуду, Держхарчопрому, Держводгоспу, Міненерго. Тут приватизовано лише 5—7 відсотків квартир.

— Які заходи вживаються до порушників закону?

— Неодноразово ми надсилали відповідні подання Генеральній прокуратурі, обласним держадміністраціям. Розглядалося це питання і на засіданні Кабінету міністрів. Комітет у межах своєї компетенції проводить організаційну, роз'яснювальну роботу.

— Певно, самих роз'яснень замало. Деякі статті закону потребують доповнень, а то й зміни. Часто-густо написане в них трактують кожен по-своєму.

— Безумовно. Проте стримують приватизацію й невирішені на державному рівні питання. Передусім це невизначений розмір податку на приватизоване житло, непередане відомче житло збанкрутілих підприємств або тих, що змінили форму власності, на баланс місцевих Рад. Багато нарікань і на дещо ускладнений порядок використання приватизаційних паперів.

Річна практика реалізації закону змусила внести до нього зміни і доповнення. Проект цих змін погоджений з Кабінетом міністрів, Комісією Верховної Ради з питань будівництва, архітектури і житлово-комунального господарства. Зокрема, ми запропонували вилучити ч.2 зі статті 2, де сказано, що до об'єктів приватизації належать незаселені квартири, частини будинків, одноквартирні будинки (після закінчення їх будівництва, реконструкції тощо). Це — не приватизація, а просто продаж квартир, і подібне мусить регулюватися іншими законодавчими актами.

На підставі обгрунтованих звертань Академії наук України, ряду громадських організацій і відомств ми розширили перелік житла, котре не підлягає приватизації. Це, насамперед, будинки, розташовані на територіях біосферних, історико-культурних, національних заповідників, а також будинки, розташовані в зоні безумовного (обов'язкового) відселення через забрудненість аварії на ЧАЕС. Уточнюється також поняття «Приватизація квартир у будинках, включених до плану реконструкції» (ст.2, п.3).

Оскільки плани реконструкції бувають довгостроковими (10—15-річними), подібний запис позбавляє громадян права приватизувати таке житло. Тож запропонували написати: «Приватизація квартир, включених до плану поточного року, здійснюється після закінчення реконструкції». Аби не переобтяжувати читачів зайвою інформацією, скажу, що ще до ряду статей внесено зміни, які, на наш погляд, нададуть їм чіткості. Приміром, у законі було записано, що оформлення документів оплачується за державними розцінками. А оскільки таких державних розцінок нема й не було, то подекуди з людей не тільки брали зайве, а й почасти за терміновість вимагали платити валютою. Тепер нами запропоновано, щоб розцінки на послуги встановлювали місцеві органи державної виконавчої влади.

— Анатолію Андрійовичу, ви розказали про хід приватизації житла в цілому. Однак хотілося б, аби ви повели діалог з нашими читачами щодо приватизації на сторінках газети, дали їм практичні поради. Так, В.Коваленко з Одеси, Л.Кушнір з Конотопа Сумської області цікавляться, чи передбачено законодавством безплатне оформлення документів на приватизацію житла ветеранам війни та чи повинні вони, приватизувавши квартири, сплачувати податок на нерухоме майно?

— Згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від оплати послуг за оформлення документів звільняються ветерани війни, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, а саме: Герої Радянського Союзу, особи, нагороджені орденом Слави трьох ступенів, а також Герої Соціалістичної Праці, удостоєні цього звання в період Великої Вітчизняної війни (1941—1945 рр.). Ця пільга встановлена Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» також ветеранам праці, які мають звання Героя Соціалістичної Праці та кавалерам ордена Трудової Слави.

Оскільки нині відсутній закон про оподаткування нерухомого майна громадян, то податок на приватизовані квартири, в тому числі й громадянами війни, не сплачується.

— Свого часу частина громадян одержала так звані службові квартири. Чи підлягають вони приватизації, запитують Г.Безкоровайний з Тростянця, що на Сумщині, В.Горобець із Вінниці та інші.

— Згідно з п.2 ст.2 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» службові квартири (житлові приміщення) приватизації не підлягають.

— Сім'я Гуликових із Генічеська Херсонської області приватизувала квартиру, перебуваючи на квартобліку. Тепер підприємство, звівши будинок, відмовляється надати цій сім'ї (5 осіб) трикімнатну квартиру, мотивуючи тим, що взамін вони мусять віддати приватизоване житло. Чи правомірні дії підприємства?

— Згідно з п.9 Закону України «Про внесення змін і доповнень до Житлового кодексу Української РСР» (діє з червня 1993 р.), житлове приміщення надається громадянам, котрі потребують поліпшення житлових умов, з урахуванням тієї площі, що є в їхній приватній власності.

Приміром, вказана сім'я приватизувала однокімнатну квартиру площею 20 кв.м. При поліпшенні житлових умов сім'ї може бути надана квартира, житлова площа якої не повинна перевищувати 48,25 кв.м, виходячи з такого розрахунку: 13,65 х 5—20=48,25.

Якщо ця сім'я виявила бажання одержати квартиру у межах встановленої норми, себто 68,25 кв.м. (13,65 х 5), то вона має здати приватизовану квартиру підприємству, яке поліпшує житлові умови родини.

— Чи можна обмінювати приватизоване житло? (П.Вінтоняк з Надвірної Івано-Франківської області).

— Згідно зі ст.12 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду», власник приватизованого житла має право розпоряджатися ним на власний розсуд: продати, подарувати, обміняти. Однак треба зауважити, що обмін приватизованої квартири на державну не дає цій особі права приватизувати отримане житло, бо згідно із Законом (п.5 ст.5) громадянин України має право приватизовувати його лише раз.

— Багато наших дописувачів, зокрема І.Гуртовий з Красноармійська Донецької області, М.Коваль зі Сміли Черкаської області, З.Чумакова зі Львова та інші, скаржаться на те, що жеки стягують з них квартплату за приватизоване житло.

— Власники приватизованого житла не сплачують квартплати. Згідно із Законом власники квартир у багатоквартирних будинках є співвласниками допоміжних приміщень будинку, технічного обладнання, елементів зовнішнього благоустрою і зобов'язані брати участь у загальних витратах, пов'язаних з утриманням будинку та прибудинкової території відповідно до своєї частки у майні будинку. Розмір витрат визначається підприємством, котре обслуговує житлові будинки, і обумовлюється договором, що укладається з кожним квартировласником.

Оскільки названим законом до впровадження реформи заробітної плати збережені державні дотації на обслуговування та ремонт державного і приватизованого житлового фонду, то розмір витрат власників приватизованих квартир на обслуговування будинку не повинен перевищувати розміру квартирної плати, яку вони вносили, будучи квартиронаймачами. Хочу зауважити, що в середньому в Україні собівартість обслуговування одного квадратного метра загальної площі житла на місяць становить близько тисячі крб. Наймачі та власники сплачують лише 70 крб., себто 7 відсотків від собівартості.

— Дякую за змістовні відповіді. Сподіваюся, що ви й надалі даватимете практичні роз'яснення читачам «Голосу України».

Інтерв'ю взяла
Надія КУЗНЕЦОВА.

P.S. Усі зміни та доповнення до Закону, запропоновані Держжитлокомунгоспом, прийняті на пленарному засіданні Верховної Ради України 22 лютого ц. р.

Спорт

Довкола Ігор

Королева Швеції Сільвія прибула до Ліллехаммера з приватним візитом у супроводі свого вінценосного чоловіка. Королева (уродженка німецького міста Гейдельберга) сказала журналістам, що має намір бути присутньою на деяких змаганнях лижників, а також подивитися матчі хокеїстів. До речі, королева Сільвія зустріла свого майбутнього чоловіка 1972 року на літній Олімпіаді в Мюнхені, коли король був ще наслідним принцом корони, а вона виконувала роль хостеси Ігор.

* * *

Бобслеїст з Ямайки Родні Вудфорд не поділив загального захоплення з приводу Олімпійських ігор у Норвегії. Звиклий до теплого клімату, він майже п'ять днів чекав на свій багаж з теплими речами. А коли нарешті його отримав, то добра половина сумок і валіз зникла. На горе, разом з одягом «випарувалася» ще й екіпіровка для бобслею. Доведений до відчаю безплідними пошуками, ямайський спортсмен захворів. Мабуть, саме застуда переповнила чашу терпіння Вудфорда, і він за день до початку змагань бобслеїстів... відлетів на рідний острів. «Мені знадобиться дуже багато тепла і сонця для реабілітації», — сказав перед поверненням невтішний ямаєць.

Спортивна радість

У Ковелі здано в експлуатацію великий спортивний комплекс, до якого входять два спортивних зали, басейн, сауна, душові. Будівництво його велося за матеріальної підтримки Міністерства у справах молоді і спорту України, управління у справах молоді і спорту Волинської облдержадміністрації, а також за рахунок коштів підприємств та організацій міста. У новому комплексі створено всі умови для занять спортом, особливо з дітьми різного віку.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Футбол

Місце зустрічі — Хорватія

Як повідомив нашу редакцію президент ФФУ Віктор Банников, 10 березня в Хорватії зберуться представники федерацій Італії, Словенії, Хорватії, Литви, Естонії та України і складуть календар зустрічей у четвертій відбірковій групі чемпіонату Європи-96.

А тим часом італійське державне телебачення надіслало своїм українським колегам факс з пропозицією про обмін трансляціями матчів футболістів України та Італії. Втім, тут останнє слово за федераціями футболу обох країн.

Табло Олімпіади

Лижні гонки. **4 х 10 км. Чоловіки. 1. Італія, 2. Норвегія, 3 Фінляндія.**

Стрибки з трампліна. **К-120. Командний турнір. 1. Німеччина, 2. Японія, 3. Австрія.**

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ **ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.**
♦ **Рукописів не повертаємо.**
♦ **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.** ♦ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.** ♦ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 302937

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311036.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».